

Életpányász

VILÁG PROLETÁRIJA, EGYESÜLTETTES

MEGBEN

AMÉCSKEI ERŐBANYÁSZATI VÁLLALAT DOLGOZOINAK LAPJA

XXVI. ÉVFOLYAM, 15. SZÁM

ÁRA: 2,30 FORINT

1989. AUGUSZTUS 1.

Van kiút — újításaink!

Az amerikai elnök látogatásakor többször elhangzott tőle, hogy ez az ország ki tud mászni nehéz anyagi helyzetéből, ha szellemi értékeire, a dolgozók alkotókészségére támaszkodik. Ugyanez vonatkozik vállalatunkra is. A vállalatnál az elmúlt évek folyamán több nagyjelentőségű újítás, találmány volt, illetve került bevezetésre, melyeknek igen kedvező anyagi hatásuk van. Gondolunk például az ANDO robbanóanyagra, a hasított csőhorgonyra, melynél nagymértékben csökkentettük a biztosítási költségeket. A vállalatnál kidolgozott találmányok is igen komoly szellemi alkotások, melyek anyagi vonatuk is, például: digitális aknajelező, ipari öltöző, dobkapcsoló berendezés, folyamatos ellenáramú ioncsere, kénsavas gyantamosás, ezek mind olyan más vállalatokhoz is hasznosítható, eladható műszaki alkotások, melyek vállalatunknál komoly értéket képviselnek.

Jelentősebb újításaink is mind költségcsökkentő tényezőként szerepelnek, ilyen a számítógépes hibatároló, mérő, tároló, a két-karú fúrókocsi, fűtés kompresszorhóvel, kopásálló cső, csöves porszállító stb., tehát ezek alapján is nyugodtan kijelenthető, hogy nincs ok aggodalomra.

A vállalat nehéz anyagi helyzetéből a kiutat ezen műszaki, szellemi alkotások, értékek felhasználása alapján kell keresni. Ezt célozza meg a „többlábbon” állás is, mert lehet erősíteni, folytatni a gépgyártást, a környezetvédelmet, fejlesztési a gumizási tevékenységet. Általában újításaink révén is jelentős melléktevékenységeket alakíthatunk ki. A vállalat dolgozóira a szellemi alkotókészség, az újszerű műszaki ötletek megvalósítása a jellemző, melyet az elmúlt évek emelkedő hasznosított újításai híven tükröznek. A pénzügyminiszter legújabb rendelete is segíti a szellemi alkotásokat, mert kimondja: a szellemi alkotásokat, ha forgalomképesek és eladhatók, fel kell venni a vagyonszármazékba, függetlenül attól, hogy érték nélkül vannak nyilvántartva.

Elmondhatjuk, hogy vállalatunk ezen szempontok alapján igen sok „érték nélkül nyilvántartott” műszaki, szellemi alkotással rendelkezik. A vállalat stabilitására, megmaradására tehát van esélyünk. Alátámasztja ezt a napjainkban is tapasztalható kezdeményező kedv, a sok benyújtott, meglepően új műszaki megoldás.

Berhiday Lajos

Napirenden a honi bányászat helyzete

Nemcsak az uránnal van gond

Ajánlás a BDSZ kongresszusára

Július 8-án a BDSZ Központi Vezetőségének szervezésében a fővárosban tartották a IV. Országos Bányászati Műszaki Gazdasági Konferenciát. Kovács Lászlónak, a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete főtítkárának vitaindítója után Czípper Gyula ipari miniszterhelyettes adott átfogó értékelést az iparág jelenlegi helyzetéről, gondjairól.

Ennek során egyebek között szólt a magyarországi uránbányászattal kapcsolatos problémákról és hangsúlyozta, hogy ezeket a kérdéseket rendkívül alaposan, gondosan meg kell vizsgálni, és csak egy minden részükre kiterjedő, átfogó, elemző munkát követően lehet az uránbányászat jövőjét illetően dönteni.

A jelenlevők körében nagy visszhangja volt dr. Tóth István korreferátumának. A Dorogi Szénbányák Vállalat vezérigazgatója — aki egyben az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke — utalt arra, hogy most ismét a bányaiipar átszervezéséről beszélünk, de — bár ilyen kísérletek voltak már az utóbbi évtizedekben — féltő, hogy a mostani is csak olyan „eredményekkel” kecsegtet, mint a korábbi, enyhén szólva félresikerült próbálkozások. Véleménye szerint, vissza kellene térni ahhoz a negyven évvel ezelőtti már jól bevált módszerhez, hogy a bányavállalatok — akár részvénytársaságként, akár más formában —, de közvetlenül részesüljenek az energiaiparnak az erőművekben megtermelt nyereségéből.

A csaknem húsz hozzászólást követően, melyek főként szakmai jellegű kérdésekkel foglalkoztak, a konferencia elfogadta azt az ajánlást, amelyet a magyar bányászat jövőjének biztosításáért a BDSZ központi XXIV. kongresszusán elterjesztett. A dokumentum egyebek között leszögezi:

„A Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete és a közel 100 éves Országos Bányászati és Kohászati Egyesületben tömörült bányászati értelmiség mély aggodalommal látja a magyar szilárdásványbányászat helyzetének romlását és jövőjének bizonytalanságát.

Megértjük az ország válsághelyzetének szorító gondjait, de a kormányzattól nagyobb előrelátást, hosszútávú gondolkodást és objektív megítélést kérünk iparágunk számára. A ro-

vidtávú, restriktív gazdaságirányítás nem hozhat stabilitást és nem alapozhatja meg a remélt és ígért kibontakozást. Elismerjük, hogy voltak nem kellően megalapozott döntések a bányászatban, de nem vállaljuk, hogy ezekre hivatkozással a nyersanyagellátás jövőbeni gondjairól és kiemelten az esetleges jövőbeni energiahiányért a bányászok legyenek a felelősök.

Olyan gazdaságstratégiát támogatunk, ami legalább a belső piacon lehetővé teszi a termelő és lakossági fogyasztás növekedését, ezen keresztül az ipari szerkezet megváltoztatását.

Kérjük figyelembe venni, hogy a hazai rendelkezésre álló természeti és élőmunka erőforrások reális lehetőséget adnak annak megteremtésére, hogy a népgazdaság távlati energiaellátásában 50 százalékos hazai erőforrásra tervezzen a kormányzat.

Elismerjük, hogy az energiapolitika nem csak forrásoldali beruházásokat tartalmaz, hanem legalább ilyen fontossággal bír az energiatakarékosság és racionalizálás megvalósítása. Kérjük ezen összhang dialektikusabb kezelését, valamint az energiaracionalizá-

(Folytatás a 3. oldalon)

Koordinációs feladattal

Megalakult a számítástechnikai tanács

A hűségjutalom már egységesen

Egy vezérigazgatói utasítás nyomán július közepén megalakult a vállalati számítástechnikai tanács. Alakult egy újabb gíttgylet, mondhatná legyintve a pesszimista olvasó, ám míg a gíttgyletnek — sajnos van épp elég belőlük — az a „funkciója”, hogy tömörítse azokat, akik amúgy nemigen tudnak magukkal mit kezdeni, addig ez a „társulás” a hatékonyabb munkát hivatott szolgálni. Miért is hozták létre, kik a tagjai, mivel foglalkozik és hogyan kíván majd működni a vállalati számítástechnikai tanács? Erről kérdeztük Baráti Zoltánt, a Központ számítástechnikai csoportjának vezetőjét, a tanács titkárát.

— Az, hogy az elmúlt év közepe táján radikálisan megváltozott a számítástechnikával szembeni elvárás a vállalatnál, egyre inkább feszítő gondná válik — mondja Baráti Zoltán. — Egyfelől igaz az,

hogy a számítóközpontban dolgozó három programozó teljes mértékben kiszolgálja a vállalat üzemeit nem tudja.

— Ugyanakkor nagyon gazdaságtalan lenne, ha minden üzemben létrehoznánk egy olyan apparátust, amely alkalmas a saját — feladatainak megoldására. Ez túlméretezéshez, létszámpazarláshoz vezetne. Sajnos van erre példa más területeken, ahol egy teljes felépítményt létrehoztunk az üzemben és a Központban is, holott összehangoltabb tevékenységgel, jobb koordinációval egy kisebb apparátus is hatékonyabban dolgozhatna.

— A számítástechnika terén azt szeretnénk megoldani, hogy a vállalat különböző üzemeiben és a Központban működő számítástechnikai csoportok összehangoltabb munkával, a személyi és gépi kapacitás jelentősebb növelése

nélkül eredményesebben dolgozhassanak. Ehhez összehangolt munkára van szükség, és a számítástechnikai tanács ennek a koordinációnak a megvalósítására hivatott.

— Kik a tagjai a vállalati számítástechnikai tanácsnak?

— Az említett vezérigazgatói utasítás, úgy érzem nagyon magas szintre helyezi a számítástechnika jelentőségét. A tanács állandó tagjai az üzemi számítástechnikai csoportok vezetői, elnöke a műszaki vezérigazgatóhelyettes. Az állandó tagok között egy-egy szakterület, így a gépészet, a bányamérés, a geofizika is, magasán kvalifikált szakemberekkel képviselteti magát. A jövőben szeretnénk, ha a vállalat bányaművelőt és geológust is delegálna a tanácsba, annál is inkább mert ugyan ma még a szá-

(Folytatás az 5. oldalon)

A lézertechnikától a háziasszonyok lelki világáig

Termékeink az ipari vásáron

Különdíjas lett a négycsatornás analízátor

Immár hagyomány, hogy Kutató-fejlesztő üzemünk rendszeresen részt vesz a kétévenként megrendezésre kerülő Pécsi Ipari Vásáron. Az idei — ezúttal már a tizenkettedik — sereg-szemlén a MÉV parányi standja közvetlenül a Városi Sportcsarnok bejáratánál várta a látogatókat, méghozzá igen illusztris környezetben, Szliven, Fellbach és a többi testvérváros reprezentatív bemutatóitól övezve.

Mindjárt a bejáratnál színes tabló vonta magára a figyelmet. Az egyik egy EMG gyártmányú gamma-spektrométert ábrázolt, amely nagy mennyiségű minták igen pontos analízisére szolgál, a másik egy nemrégiben vásárolt svájci berendezés, egy röntgenspektrométer, amellyel bármilyen anyagot (fémeket, közetmintát, de még biológiai anyagot is) vallatóra lehet fogni. Az okos berendezés igen rövid idő alatt és nagyon pontosan végzi el az úgynevezett anyagösszetétel vizsgálatot.

Amellett, hogy a Kutató-fejlesztő üzemünk ilyen jellegű analízisek elvégzésére is vállalkozik bérmelegében, elhozták a kiállításra szinte valamennyi jelentősebb terméküket is.

Az uránfeldolgozás és melléktermékeiből sokféle anyagot gyárt az üzem. Így bauxitot, különböző festékok oxidot, wolframsavat egy mongol együttműködésen belül, de még szkandiumot is. Ez utóbbiról tudni kell, hogy az átlátszó üvegcsében még az aranyból is drágább, a korszerű technológiáknál használatos „csodaszor”. Igen nagy a világpiacon kereslet iránta, hiszen az új- és lézertechno-

lógiaiban ma már széles körben használják.

De gyárt az üzem szarmariumot, amely a különlegesen erős mágnesek készítéséhez nélkülözhetetlen és olyan ritkaföldfémeket is, amely fénycső- és képcsőgyártáshoz használatos.

A saját tervezésű műszerek között egy díszes porcelánváza hirdette, hogy a 12. Pécsi Ipari Vásár egyik különdíját az üzem által kifejlesztett mikroszámmítógéppel felszerelt, négycsatornás, nukleáris analízátor nyerte el. Ez a műszer nagy érzékenységgel mérőfejjel, igen jól használható a környezetvédelemben.

Elhozták a bemutatóra a két évvel ezelőtti vásárdíjas talajsűrűség- és nedvességmérőt is és annak azóta „megszületett kistestvérét”, az úgynevezett aszfalttömörítő mérőt is. Ez utóbbi egyébként a forró aszfaltra is felhelyezhető és nem kell többé mintavételre és számitásokkal pepecskedniük az útépítőknak, a műszer nyomban kijelzi az „aszfalttömörséget”, magyarul: jöjjön-e még az úthenger, vagy sem.

Kiállították azt a nukleáris analízátort is, amely alfa-, béta- és gammasugárzás mérésére alkalmas. Az üzem több száz darabot adott már el ezekből főleg a Szovjetunióknak, és már jövő évre is van egy százötven darabos megrendelésük.

Az üzem által gyártott műszerek egyébként megközelítik a világszínvonalat, az árak pedig jóval kedvezőbbek, általában fele annyiba kerülnek, mint a hasonló paraméterekkel rendelkező nyugati berendezések.

(Folytatás a 3. oldalon)

Mélyített levél...

Kedves Felnöttek, Nénik és Bácsik!

Az egyhetes tábor utolsó óráit éljük a kisvaszari táborban, ahol jó körülmények között, kellemesen éreztük magunkat. Tudjuk, hogy ezért nagyon sokat dolgoztak, segítettek a tábor megrendezését, a mi szórakozásunkat, kellemes kikapcsolódásunkat.

Valamennyi társunk jól érezte magát és szép emlékekkel, nem mindenki számára adódó élményekkel tér haza és mondhatja társainak, barátainak, szüleinek, hogy ez a tábor más volt, mint a többi, a szokásos táborokhoz képest újszerűbb élményeket adott számunkra. Ezt köszönjük mindenkinek és reméljük, hogy a következő években is folytatódni fog ez a gyermektábor, amelyben a gyermekkorosztály kicsi és nagyobb tagjai egyaránt jól érezték magukat. Kisvaszara, az egy hétig tar-

tó „világ közepére” máskor is vissza akarunk térni. Köszönjük nektek, Nénik és Bácsik! Köszönjük a táborot segítő bázisvállalatoknak a lehetőséget. Így többek között a BÉV-nek, a Bórgyárnak, a Gázműnek, a Húsipari Vállalatnak, a Hőerőműnek, a Kesztűgyárnak, a MEZŐGÉP Vállalatnak, a Mechanikai Laboratóriumnak, a MÁV-nak, a MÉV-nek, a Pécs Városi Tanács Ifjúsági és sportosztályának, a Pécs Városi Úttörőháznak, a Pécsi Városi Rendőrfőkapitányságnak, a Honvédségnek és Határőrségnek, a Sörgyárnak, a Vízműnek és mindenkinek, aki időt és fáradságot nem kímélve az eltelt egy hétben velünk volt.

A tábor valamennyi gyermeke nevében:

a szakaszok
kultúrfelelősei

Pécs, 1989. június 30.

Tervek és álmok

Való igaz, hogy vállalatunk termelési eredményei tán még soha nem voltak olyan jók, mint most az első felévben, de — ilyen a sors — álmaink épp most látszanak egyre elérhetőlenebb messzeségbe kerülni, amikor terveink (és itt kizárólagosan a termelési előirányzatokról van szó), úgy tűnik, maradéktalanul megvalósulnak. Ez évben...

Persze, egy más dolog az álom — esetünkben a biztos jövő — és megint más a terv. Ha például a Temetkezési Vállalat esztendőre már októberben teljesíti az éves tervét, ugyan ki vonná kétségbe az ott dolgozó kollektíva becsületét helytállását. Annál is inkább, mert ők elismertem társadalmilag hasznos tevékenységét végeznék és csak akkor kerülhetnének bajba, ha nagyhirtelen meglelnék az örök élet titkát. Ez pedig csak álom.

Igaz, az iparszerkezet átalakításához szokott lelki szemünk igencsak elhomályosodhatnának, ha mondjuk a koporsókészítő műhelyekbe egyszer csak korszerű és drága, nyugatról importált automatikus gépso-rokon palackoznák az Élet Vízét, vagy az Egyesült Magyar Szemfedélgár hirtelen csodót jelentene.

Élet Vize sajnos még nincs, bennünket továbbra is temetnek, míg közben mások álmodoznak. Helyetünk is. Mert milyen jó lenne például, ha az a fránya nyugati tőke elapadhatatlanul bőhozamú csatornákön törne utat magának szép hazánk irányába.

Talán nem is kell már sok idő, hogy ez az álom valóra váljon. Föl kell rugni még egy pár államközi szerződést, és kötni néhány álmokközit. Ez nyilván növeli majd az ország tekintélyét, fokozza majd a velünk szembeni bizalmat.

Addig is a nyugatiak intenzív tanfolyamokon képezhetik szakembereiket, akik néhány év alatt elsajátíthatnák, miként is lehet a speciálisan magyar gazdasági és jogi szabályozás útvesztőiben eligazodni, miként lehet különösebb egészségi károsodás nélkül a naponta változó felsőbb utasítások tengerén biztonsággal hajózni.

Addigra a számítógépipar is sokat fejlődhet. Nem kizárt, hogy már a közeli jövőben olyan professzionális személyi számítógépeket fognak gyártani, amelyeken két külön billentyű segíti majd a nyugati szakembereket a döntéshozatalban.

Az egyiket akkor kell majd lenyomni, amikor az úgynevezett bizonytalansági tényezőt vizsgálják. Ez a Ló-effektus billentyűje, egy korrigáló segédprogramot futtat le a gépen, ami első sorban azt veszi figyelembe, hogy a magyar mindig átesik a ló másik oldalára. Hasonló feladatot látna el a másik gomb is, de ez már egy népbetegségnek a várható hatásain keresztül segítene a döntéshozatalban. A kör neve (német nyelvterületről származtatva) Ungarische garasch-cus. Legfőbb tünete, hogy néhány garasért a magyar mindenre képes. Különösen akkor, ha az a garas történetesen konvertibilis is.

N. G.

Jassó Mihály válasza

A vállalat dolgozói nevében a legfelsőbb állami, párt- és társadalmi vezetőkhez írt levelünkre — amelyben a vállalat sorskérdéseiről írtunk és az Ércbányász előző havi számában megjelentettük — több válasz érkezett.

Válaszolt Grósz Károly, Jassó Mihály, Iványi Pál, Horváth Ferenc, Pozsgay Imre.

Válaszaikban megköszönték a tájékoztatást. A felvetett problémákkal kapcsolatban egyetértésüket fejezték ki. A vállalat dolgozóinak sorsát illetően emberséges hozzáállásról biztosítják a bányászokat.

Az alábbiakban Jassó Mihály, a Budapesti Pártbizottság első titkárának leveléből idézünk:

„KEDVES ELVTÁRSAK!

Megtiszteltetés számomra, hogy a Mecseki Ércbányászati Vállalat súlyos gondját és a megoldás módjára tett javaslatot velem megosztották.

Amennyiben a kérdést politikai vezetőtestületek is tárgyalják, úgy személyesen támogatni fogom az Önök jogos, közzgazdaságilag is megalapozott törekvéseit, az új munkahelyek létrehozásának igényét.

Céljaink eléréséhez sok sikert kívánok és bízunk abban, hogy a mindenféleképpen elodázhatatlan lépések a legkevesebb emberi konfliktust fogják okozni.

Elvtársi üdvözzettel:
Jassó Mihály s. k.”

— Jó szerencsét! Itt van a mindenre elszántak csapata?
Előd Szaniszló rajza

Ezrek sorsának megyünk elébe

Néma tüntetés és nagygyűlés augusztus 30-án

A vállalati szakszervezeti bizottság kezdeményezésére nagyszabású demonstráció lesz augusztus 30-án Úránvárosban. Mint ahogy azt a Mecseki Ércbányászati Vállalat üzemében tartott munkagűléseken a dolgozók megszavazták a bányásznapot és a vállalatnak sorsát meghatározó kormánydöntést megelőzően tömegdemonstrációval szeretnénk ráirányítani a figyelmet azokra a gondokra, melyet az uránbánya tervezett bezárása jelenthet.

Augusztus 30-án délután három órakor a Mecsek Áruház elől indulnak majd dolgozóink transzparensekkel a Városi Sportszarnokban tartandó nagygyűlés színhelyére. A nagygyűlés szónoka Gyulai Sándor, a MÉV szakszervezeti bizottságának titkára lesz, akit most első sorban arról kérdeztünk, hogyan vetődött

fel a demonstráció gondolata.

— A megyei tanácson nemrégiben tartott miniszteri szintű tárgyalást követően merült fel először a demonstráció gondolata. Ezt a vállalati pb június 29-ei állásfoglalása megerősítette — mondja a vszb titkára. — Ma már mindenki előtt ismeretes az a kormányzati vélemény, hogy gazdaságossági megfontolásból fontolóra kell venni az uránbányászati megszüntetését. Emiatt rendkívül rossz a hangulat dolgozóink körében. Ennek a vállalatnak — mely hosszú éveken keresztül mindig is eleget tett a kötelezettségeinek — most a létjogosultságát kérdőjelezi meg a piaci viszonyok, a külső gazdasági körülmények kedvezőtlen alakulása miatt. Egy becsülettel, jól dolgozó több ezres kollektíva jövőjéről, további megélhetéséről van szó.

— A döntés joga természetesen a kormányé. Mi nem azt akarjuk, hogy eltartsanak bennünket, de, ha a vállalat működtetése valóban annyira gazdaságtalan, akkor annak a több ezer embernek, amely áldozatos, becsületos munkával kereste eddig a kenyerét, a jövőben is biztosítani kell a tisztas megélhetést. Ez a kormány feladata, de erre mindaddig semmiféle garanciát nem kaptunk. A tervezett demonstrációval erre szeretnénk felhívni a figyelmet.

— A vállalat megszüntetésével hány ember sorsa, további megélhetése válna bizonytalanná?

— Legalább négyezer ember jövőjéről van szó és akkor még csak a vállalatunk dolgozóiról beszéltem. Ennyi embernek még az átképzése is rendkívül nehéz feladat, hát még az új munkahelyek biztosítása. Ehhez már akkor is rövid az idő, ha 1992-ig termelhetünk. Arról nem is beszélve, hogy egy kedvezőtlen kormánydöntés több más baranyai vállalatnál foglalkoztatási gondokat teremtene. A mi sorsunk az egész magyar bányászati ügye is, így a tervezett demonstráción a Mecseki Szénbányák Vállalat kollektívájának a támogatását is élvezzük, és mellettünk áll a Baranya Megyei Szakszervezetek Szövetségének szinte teljes tagsága.

— Tudom, sokan még ma sem hiszik el, hogy valóban sor kerülhet a vállalat felszámolására. Van olyanok is, akik bíznak — ha meg is szűnik a bányászkodás, a vállalat fő tevékenysége, ők nem maradnak munka nélkül. Itt azonban legalább négyezer ember és ki tudja hány család jövőjéről van szó. Az augusztus 30-ai demonstrációra minden, a vállalat jövőjéért, a kollektíva és az egyes emberek sorsáért aggódó dolgozókat odavárjuk.

—N—

Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja
Felelős szerkesztő:
Kablár János
Szerkesztő:
Ragoncsa János
Szerkesztőség:
7633 Pécs, Hajnóczy u. 35.
Telefon: 15-851
Vállalati telefon: 33-53

Kiadja:
a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó:
Bodó László
Kiadóhivatal:
7601 Pécs, Hunyadi út 19.
Telefon: 15-000

MÉV Nyomda
7633 Pécs,
39-es dandár út 19.
Felelős vezető:
Sperczel János

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési díj egy évre:
55,20 Ft

Előfizethető:
a szakszervezeti bizalmiaknál
Ny-623-4

Keserű szájizzel

Amikor üdül az ember megpróbál kikapcsolódni. Megpróbálja kikapcsolni azokat a tényezőket, amelyek idegesíthetik, ronthatják hangulatát. Többet ad a test, mint a szellem igényeinek kielégítésére, információéhségét a várható időjárásra igyekszik korlátozni.

Am az ember társadalmi lény — ahogyan azt az ókori filozófusok is megállapították már, s így még ma is érvényes —, nem zárhatja ki környezetét, bepillant a napilapokba, a tévé Híradóba, belehallgat a rádió híreibe akarva-akaratlanul is.

Ez évben rendes szabadságom rendkívüli időszakra esett. Részint rendkívül jó idő volt, részint a politikai életben sem volt uborkaszezon. Itt járt az amerikai elnök, meghalt Kádár János, időközi választások voltak, egymást érték a különböző testületek ülései stb.

Ülök a tévé előtt, nézem a szakadó esőben érkező amerikai elnököt, örülök, hogy ezt is megértük, örülök a fogadtatásnak, a beszédeknek, nem idegesít fel az elnök kissé teatrális viselkedése, ez ott így szokás. Nézem az üdvözlő transzparenseket: angolul írták, sajnos nem értem. A riportert szégyenlősen nem fordítja. Csak másnap tudom meg a rádióból, hogy az egyik táblán ez állt: „Ne adj pénzt a kommunistáknak!” Keserű lesz a szám íze. Vajon, akik ezt kitalálták, hol éltek eddig? Úgy gondolják, hogy ebben az országban csak kommunisták élnek? Csak nekik kell a pénz? Csak ők költenek és költöttek? Netán ők is azt az elvet vall-

ják, mint hírhedt elődjek? A „minél rosszabb, annál jobb” elvét?

Meghalt Kádár János. A riportert kérdezi a utca embereit, kibem milyen érzés él az elhunytal kapcsolatban. A válaszok vegyesek, a hangulat egységesen szomorú. Am a riportert nem elégszik meg a válasszal: — És a hibái? — kérdezi. A riportert az okosabb. Ő gyászol. Ez megnyugtató. Keserű a szám íze csupán akkor lett, amikor a napilap megírta, hogy a tragikus sorsú kommunista holttestét újra, immár harmadszor akarja más nyugvóhelyre vitétni leszármazottja, mert valahogy nincs jó helyen a munkásmozgalmi panteonban, ahová az egykori pártelnököt temetik. Meddig lehet a hangulattal visszaélni? Vajon az is hozzátartozik a még oly hangosan emlegetett nemzeti megbékéléshez?

Megbukott Szegeden a kommunista képviselőjelölt. A hír nem szenzáció a mai világban. A párt központi lapjában a szegedi párttitkár elemzi a jelöltállítás kudarcainak okait. Az okok közt szerepel, hogy az ellenjelölt kommunistaellenes, nacionalista szövegeket hangoztatott. Ezzel ma Magyarországon nyerni lehet. Vajon miért? Nem lehet, hogy olyasmiről is kollektívan felelősséget vállalunk, amiben nincs is részünk? Nem lehet, hogy a bűntudat túlzásába estünk? Nem lehet, hogy ott is feladunk pozíciókat, ahol semmi sem kényserít rá bennünket?

Valahogy ez jutott eszembe akkor is, amikor egy reggel kezembe véve a Dunántúli Naplót, azt olvastam, hogy politikai napilap lett, s eltűnt az élőfejből a „Világ proletárjai egyesüljétek!” 141 éves jelszava. Kablár János

Baranyai bányászok, tolnai tartozások Csapat két munkahellyel... ...több szakmával, de egy hivatással

A III. sz. bányászati vállalat vezetője és Fláding László szakvezető, akik egy új alsó szintű kiterjesztés kialakításán dolgoznak. A csapat harmadik embere Böröcz Sándor várja egy „emelettel” feljebb az omlasztóknak segít, akik a másik, az úgynevezett A1-es munkahely padolását végzik.

Matyasovszky László bányamester a fejét csóválja és amikor pár száz méterrel odébb az egyik elágazásnál ismét a már álló „zug” mellett halad el az utunk, rosszalóan meg is kéri a mozdonyvezetőt:

— Mondja Jóska, hányas volt maga számtanból?

— A mozdonyos érti a célzást és magyarázkodik: kezd, hogy bizony, minden csapat üresre vár és, ha nincs csille, nem tudnak csapolni, az akna pedig messze van, mire újra fordul, az majd egy óra. Így hát többet akasztott a mozdonyra a megengedettnél, de máskor ilyen nem fog előfordulni.

Lekanyarodva a főszállító vágatról, egy kivilágított feltörés alá érünk, ahonnan líftel folytatjuk

utunkat. Az utolsó előtti emeleten találjuk Pintér Györgyöt, az 1-es csapat vezetőjét és Fláding László szakvezetőt, akik egy új alsó szintű kiterjesztés kialakításán dolgoznak. A csapat harmadik embere Böröcz Sándor várja egy „emelettel” feljebb az omlasztóknak segít, akik a másik, az úgynevezett A1-es munkahely padolását végzik.

Meier János körletvezető-helyettes röviden megbeszéli a csapatvezetővel a további feladatokat, szóban is elismélti mit írt az utasításkönyvbe, majd Pintér György a bányamester kérdésére részletesen is elmondja, hogyan fogják a feltörés biztosítását megépíteni, hova kerülnek a négy méterre és a süvegek, hány riglit fognak ide és ide berakni.

— Ha minden igaz, akkor a holnapi délelőtti műszak végén már itt is tudunk robbantani — mondja a csapatvezető.

Egy gurítót hajtunk majd adatra, és úgy néz ki, hogy ércben, mert a felső szelet

talpkutatóiban jó ércet mértek.

— *Úgy hallottam, mostanában nagyon jól megy a csapatnak.*

— Igen, jó ideje már 120 százalék körül állunk. A múlt év végén, amikor három szakban dolgoztunk, voltak gondjaink, főleg az éjelesekkel. Másnap délelőtt nem győztük az ácsolatokat visszaépíteni.

— *Most, hogy két munkahelyük lesz és már újra két szakban járnak, nyilván nem lesz gond a teljesítményükkel.*

— Járunk, de meddig? — sóhajt a csapatvezető. — Mert nem tudjuk mi lesz velünk, ha tényleg bezárják az uránbányát.

— *A szenesek, úgy hallom, tárt karokkal fogadnák magukat, hiszen náluk is létszámihiány van a vágóvénen.*

— Maga ezt el is hiszi?

— Kérde Fláding László. — Szerintem az orvosi vizsgálatnál nem jutnánk tovább. Aki tíz évet lehúzott itt, a vágóvénen, az már valami nyavalyát biztosan össze-

szedett. Gondolja, hogy pont ránk lesz majd szükségük?

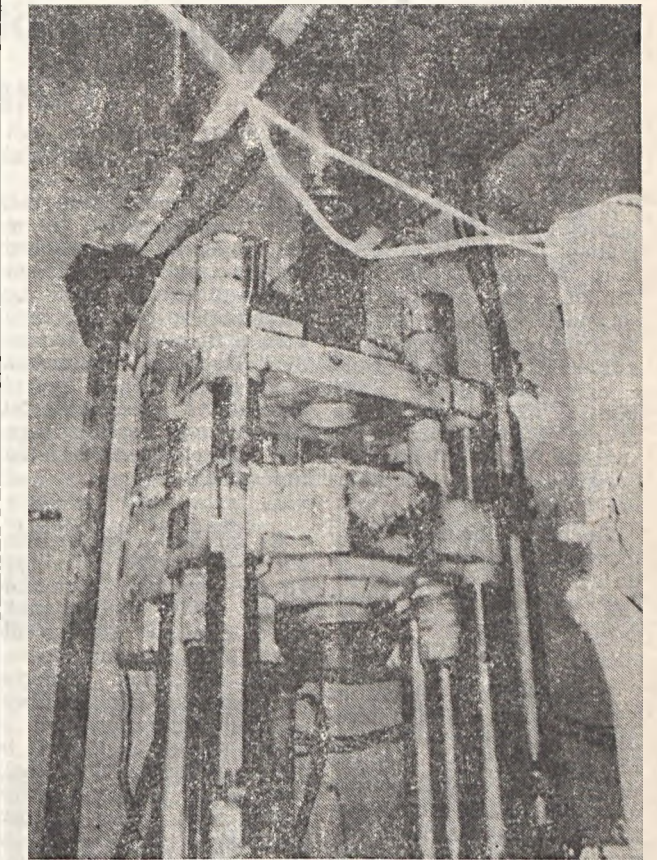
— Így igaz — bólogat Pintér György. — Nem tudom mi lesz velünk, ha megszűnik a vállalat. En tíz évvel ezelőtt azért jöttem ide, hogy többet keressék, ezért járok be nap mint nap Bonyhádról és ezért vagyok távol napi tizennégy órát a családomtól. Házat építettem, tele vagyok tartozással. Ha visszamennék a szakmába, suszternek, annyit keresnék, hogy a havi törlesztéseket éppen hogy ki tudnám fizetni. Miből élne a családom?

— Nekem két szakmám is van a vágóvizsga mellett — mondja Fláding László —, és én is azért jöttem ide, hogy jobban boldoguljak. De, ha bezárják a vállalatot, még arra sincs esélyem, hogy legalább a 63 százalékra elmehessek, mert még kellenék néhány év, hogy meglegyen a három ezer műszakom.

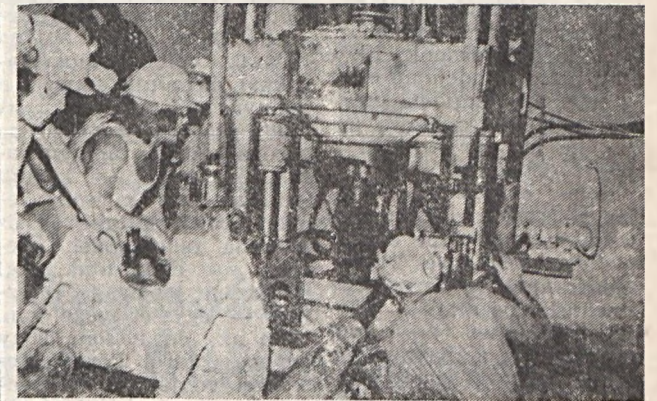
— Most itt két munkahelyünk is van, mutat körbe a csapatvezető keserű mosollyal — ez jó dolog, de lenne csak egy, ami biztos, ami tisztességes megélhetést nyújt évek múlva is.

Nógrádi Gábor

Új feltörésfúró berendezés

Az V. sz. bányászati vállalatban a 2 KV feltörésfúró berendezés megkezdte a fúrást a 13. szintről a 16. szintre. A feltörés 1800 milliméter átmérőjű lesz. A fúróberendezés szovjet gyártmányú, 1500–1800 milliméter átmérőjű fúrólyukak tud mélyíteni 100 méter mélységig. A pilót lyuk 270 milliméter átmérőjű görgős fúróval mélyül és visszahúzással történik a lyuk 270 milliméterről 1800 milliméter átmérőre való végleges bővítése.

A gépcsztet vezetője, Borbély Attila és a bányafúrás körletvezetője, Kántás József ellenőrzése mellett megkezdtek a próbafúrást. Bálint Jenő felvételei

Felhívás

a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete Tagságához

A Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete Elnöksége 1989. július 4-ei ülésén védnökséget vállalt az 1989. évi bányásznapra kibocsátandó sorsjáték megrendezéséhez, amelynek közérdekű célja, a bányászok segélyezési alapjának létrehozása, segélyezési célra történő felhasználása.

Az akcióval lényegében azt a bányász nyugdíjasokért kezdeményezett támogatása folytatását kívánjuk erősíteni, amelyet a BDSZ XXIII. kongresszusa óta minden évben az aktív dolgozók felajánlottak.

Az akció bevételéből — a költségek, nyereségek levonása után — 10 millió forint lenne, ha a teljes 600 ezer darab 20 forintos egységárú sorsjegyet a tagság megvásárolná.

Kérjük a tagságot, hogy a bányászszolidaritás jegyében, e nemes cél érdekében támogassák a sorsjáték sikerét és anyagi helyzetüktől függően — egyéni nyereséget is remélve — vásároljanak a sorsjegyekből.

Azt reméljük, hogy aktív tagjaink 3–5 darab, nyugdíjas és alacsonykeresetű tagjaink 1–2 darab sorsjegyet vásárolnak.

Főnyeremény egy Dacia TX személygépkocsi, kettő video, négy színes tévé, három BMX kerékpár, három automata mosógép, negyven 3000 és 5000 forintos vásárlási utalvány.

A sorsolás nyilvános, helye a BDSZ Központja, ideje 1989. október 10. 13 óra (a Központi Vezetőség ülésének szünetében).

A sorsolás hivatalos eredményét a helyszínen, illetve az üzemi lapokban és a Bányamunkás októberi számában közöljük. A nyereseményeket a nyertes sorsjegyet bemutatójának a BDSZ központi főkönyvelőségén adjuk át a sorsolás napjától 1989. december 31-ig.

A sorsjegyeket augusztus 15-től szeptember 15-ig árusítják a szakszervezeti bizottságok, tisztségviselők, bizalmiak.

BDSZ Elnöksége

Termékeink az ipari vásáron

(Folytatás az 1. oldalról)

A laikus számára a bemutatón talán legérdekesebb darabja az az otthoni sugármérő volt, amely a háziasszonyok által vásárolt élelem és folyadékok sugárgázásának vizsgálatára szolgál. A tejtől a spenótig mindennek a sugárzenny-

nyezettségét meg lehet vele mérni. Egyszerűen csak ráhelyezik az okos műszerre a vizsgálandó anyagot, és az „megmondja”, hogy a minta sugárzennyezettség-e vagy sem. Ráadásul ez a műszer nem is olyan drága mulatság, hiszen még egy automata mosógép is többé kerül nála.

N. G.

A védtelen váltók végnapjai

Ha a macska ugatni tudna, s ha Irma néni kerekében gurulna, akkor nem kizárt, hogy a GHH is légnávnán siklana, ám ez még csak álom, így a hatalmas bányabeli önjáró szállító- rakodó gép még akkor is több tonnányi teherrel nehezedik malomkeréknyi kerekre, ha netán üres a kanala.

Azt, hogy mekkora súlya van egy ilyen monsturnak, leginkább a vasúti váltók tudnák megmondani. Az úgynevezett kétéltű pályán (azokat a vágatokat hívják így, ahol a szállítás vasúton történik, de gumikerekes önjáró gépek is közlekednek) nem könnyű a váltók élete. Nem elég az a sok csille, amit a fényes sínpáron a megfelelő irányba tovább terelnek, állandó retegés az életük a hatalmas gumikerekek miatt.

A III. sz. bányászati vállalat vezetője és Fláding László szakvezető, akik egy új alsó szintű kiterjesztés kialakításán dolgoznak. A csapat harmadik embere Böröcz Sándor várja egy „emelettel” feljebb az omlasztóknak segít, akik a másik, az úgynevezett A1-es munkahely padolását végzik.

Tavaly november óta nyugalmasabb a váltójavító élete. Leskovár Gábor csoportvezető — saját bevallása szerint azért, mert már a dolog kezdett az idegeire menni — megtalálta a megoldást, miképp is le-

het megóvni a vasúti váltókat a hatalmas kerek „garázdálkodásától”.

Az ötlet oly egyszerű, hogy gazdája hitetlenkedve veszi tudomásul, még a vállalati újság is foglalkozni szeretne vele. Persze ha valami egyszerű, attól még lehet nagyszerű, sőt... De akkor miért nem jutott eddig senkinek az eszébe?

Ezekkel az acéllemezekkel védjük a váltó kényesebb részeit — magyarázza Leskovár Gábor a tizedik szint főszállító vágatának egyik elágazásában — A fémlamezek, amelyeket részben hegesztéssel részben csavarokkal rögzítettünk, ugyanakkor a betonba is beagyazunk, néhány milliméterrel a sínkorona fölé nyúlnak. Ez megóvja a nyelveket és az összekötőt attól, hogy a súlyos gépek kerekai alatti deformálódjanak. A hétvégi műszakokon, amikor szünetel a szállítás, néhány óra alatt be tudjuk építeni ezeket a váltóvédő lemezeket. Az eddigi tapasztalatok alapján állíthatom, nagyon jól bírják az igénybevételt. Korábban hetente legalább háromszor kellett váltórongálódás miatt ide, a körlethez jönnünk. Általában újat építettünk be és a rosszat elvittük felújítani. Ráadásul ilyenkor — a csere idején — szünetelt a mozdonyszállítás is. Ma már nagyon ritka az ilyen jellegű üzemi zavar és azt hiszem, ennek nem csak mi, váltójavítók örülünk igazán.

NG.

Nemcsak az uránnal van gond

(Folytatás az 1. oldalról)

lás, energiatakarékossági intézkedések érdekeltségi rendszerét javítani.

Tudomásul vesszük, hogy a piaccgázdálkodás bevezetésével jelentősen csökkenteni kell a költségvetési terhelést és fogyasztói támogatások mértékét, de ragaszkodunk hozzá, hogy a bányaiipar alágazatai számára is teremtsék meg egy olyan jövedelemszabályozás, amely vállalati nyereségen keresztül teremti meg a működőképességét. Az energetika területén is érvényesüljön a gazdálkodó egységek közötti esélyegyenlőség és versenyesség.

„... a hazai uránbányászati hosszútávú működésével, illetve felszámolásával kapcsolatos döntéseket még ez év őszén szükségesnek tartjuk kormány-szinten meghozni...”

„...Tiltakozunk az olyan társadalmi megítélés ellen, hogy a bányászat a természeti erőforrások kiaknázása kapcsán rombolja és tönkreteszi a környezetet. Aktív tájékoztatási politikát javasolunk annak érde-

kében megvalósítani, hogy a bányászati és energiaipar mit tesz a lakossági környezetvédelem és vízgazdálkodás érdekében. Határozottan az a meggyőződésünk, hogy a bányászati környezetvédelmi, vízellátási intézkedések nélkül a terület nagy része ellehetetlenülne.

Elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk a bányászati munkaező képzettségének javítását, oktatásunk fejlesztését.

Az ipar szerkezetátalakításában kapjon önálló feladatot a munkaező képzése, átképzése, korszerűsítése. Kérjük az ország tömegkommunikációs organumait, hogy reális tájékoztatással ismertessék meg a társadalommal a bányászati és bányamunka nehézségeit, értesítsék meg, hogy a magyar bányászati társadalom ugyanúgy aggódik a népgazdaság és a társadalom helyzetének jobbításáért, mint bármelyik szakmai csoportosulás, vagy társadalmi réteg. Nem kívánunk többet és mást, mint a demokratikus szocialista Magyarország felvirágoztatását...!!!”

Pillanatképek zenekarunk NDK-beli turnéjáról

Az alábbiak megértéséhez hozzátartozik, hogy vállalati fúvószenekarunk pár évvel ezelőtt Magyarországot képviselte Norvégiában az első fúvószenekari világfesztiválon. Tizenhét hazai zenekar műsorának meghallgatása után nyertük el a megtisztelő kiküldetést. Az értékelésnél a nemzetközi zsűri többek között azt is mondta, „hogy ez a magyar fúvószenekar Európa bármelyik hangversenytermében sikert ért volna el”.

Meghívtak bennünket a második világfesztiválra is, de lehet, hogy „Tokió messze esik Pécsről” — ennyit a zenekarról.

Hónapokkal ezelőtt az NDK-beli Wismut Uránércbánya Vállalat illetékesei lemezeink, illetve magnófelvételeink meghallgatása után meghívták zenekarunkat egy nagyszabású bányásznapra ünnepségre több külföldi zenekarral együtt. Június 27-én el is indulunk Karl Marx Stadtbába. Hogy milyen volt az utazás? Rekkenő hőség, huszonnégy óra egyhelyben ülés. Elég megviselve éreztünk meg, azonban a vállalati üdülőben szinte leestek a kívánságunkat, így hamar regenerálódtunk.

Ott-tartózkodásunk ideje alatt majd mindennap esett az eső, így minden program alaposan csúszott, aztán, ha egyszer kisütött a nap, egyszerre akartak mindent behozni. Hetven méter széles, lépcsőzetes hangversenydobogót építettek fel a több ezres közönségnek, ahol egyszerre négy zenekart mozgattak — köztük bennünket is —, míg az előtérben a mazsorettek színes, csillogó mutogatta bájait. Szépek voltak ezek a lányok, tizenévesek, karcsúak, szexepilesek. Hogy a kísérőzenéjük a „sejhaj Rozi” dallamáig ért fel, azt senki sem vitatta. Ott voltunk három másik zenekarral, mazsorettekkel, színes, látványos bemutatókkal, ahol a zene csak másodlagos volt. Világszínvonalú műsort vitünk harangjátékokkal, xilofonnal és a végén egy több ezer személyes ételemzenekarral, amolyan háttérzenekarként... Csörögtek az evészközök és szóltak a világsikerek melódiai, igaz, vastapsot kaptunk.

Aztán az a felvonulás. Almomban se jöjjön elő. Azt mondták ótszáz méteres útvonal lesz, utána szilencium. Oh mi, balgák! Hogyan hiheztük el? Hiszen a felvonulók sebessége meghaladta az egy kilométert óránként. Közel négy kilométer lett belőle, emelkedőnek felfelé, végig

fújtuk az indulókat, előtünk zenekar, mögöttünk zenekar.

Ilyen kakofóniában még nem vettünk részt. No, és az a sok ló! Honnan szereztek ennyi lovat? És micsoda táltosokat, csak úgy szikrázott a patkójuk nyomán a macskakő. Rádásul nem is voltak utcatisztítók, nagy manőverekkel tudtuk elkerülni a csúszásveszélyt. Azt hiszem, csak a verebek örültek ennek a felvonulásnak.

És mi lett a szilenciumból? — hírnök jó pihege... „magyar elvtársak soron kívül ebédeljenek, mert délután szereplésük lesz”. Most szegény mazsorettek szorultak háttérbe — érdekes, így civilben — „natúrán” már nem is olyan szépek, különben is mérges pillantásokat vetnek ránk. Ebéd után két rendőrségi autó áll a buszok elé, biztosítják az utat egy óriási kempingig. Hogy mi volt ott? Ezt látni kellene, leírni nem lehet. Több ezer félmeztelen napimádó, — ökörsütés, sörpatak. No, most bosszúból azért is megkapjátok az ünnepi műsort.

Anyian jöttek össze az óriási szabadtéri színpad előtt, hogy mégis megkegyelmeztünk nekik. Milyen hálásak voltak, tapsviharokkal köszönték meg a könnyűzenei számokat. Itt méltó partnereink voltak az európai-szintű tánczenekarok, énekesnők — köztük Sandra. Hogy micsoda zenekárokat láttunk?! És micsoda táncosnőket, istenem, sok ilyen utat még!

Minden jónak — rossznak — egyszer vége van. Nem az én jussom, hogy az egész útról következtetéseket vonjak le. Előrebocsátom, nem kéjtudáson, hanem az ottani zenekar meghívott vendégei voltunk. Utazásunkat, ellátásunkat ők vállalták. Jövőre, ugyanilyen alapon a mi vendégeink lesznek, mi nyúlunk a zsebünkbe. Megszolgáltuk az útszámolat. Nem baj, jön még kutyára dér, jövőre ők izzadnak...

Van jövője az ilyen utaknak. Legközelebbi külföldi utunkra jöjjenek a velünk szimpatizáló hazai — pécsi közönségeinkből —, hiszen eldig is letették voksaikat mellettünk. A tét — vendégek lesznek, és vendégül látnak embereket — nemzetközi ismerettségüket kötnék. Ugye milyen egyszerű?

A pécsi uránércbánya zenekara a fúvószenekarra legmagasabb fokán csillogott, nagyban hozzájárult a zenei események magas művészi szintre emeléséhez.

Csényei József

7-én: Ismeretlen ismerős (magyar film).

8-án: A hal neve: Wanda (USA film).

14-én: Kabaré (USA film).

15-én: Nincs kegyelem (USA film).

Az előadások 16 és 18 órákor kezdődnek.

Művelődjünk Szóragozunk

A Ságvári Endre Művelődési Ház programjából

Ságvári Mozi
1-jén: Ifjú Sherlock Holmes és a félelem piramisa (angol film).

Bányásznap előzetes Tizenhárom helyszínen színes programok

A 39. bányásznap tartalmában és külsőségeiben semmivel sem nyújthat kevésbé maradandó élményt, mint az elmúlt évek bármelyikében. A nehéz, felelősségteljes, egész embert követelő fizikai és szellemi munka, melyet esetenként rossz körülmények között, nagy figyelmet, koncentrációt, bátorságot követelve kell végezni, megérdemli, hogy — függetlenül a társadalmi megítéléstől — színvonalasan ünnepeljük meg.

A bányásznap Pécs—baranyai megnyitójára az elmúlt évek gyakorlatához hasonlóan idén is a Pécsi Nemzeti Színházban kerül sor szeptember 2-án, szombaton 10.00 órákor. Az ünnepség után a Belügyminisztérium Duna Művészegyüttese ad ajándék műsort.

Még ezen a napon a Ho Si Minh-parkban egésznapos sportversenyek várják az érdeklődőket, délelőtt a kertvárosi 508-as iparitanulói iskolában pedig férfi kosárlabda-bajnokság zajlik. Az Ércbányász Modellező pályán kétnapos verseny kezdődik a rádióirányítású

autómodellek versenyzői részére.

Este Csertetón a szokásos koszorúzásra kerül sor.

A programok többsége természetesen idén is vásárnappra, 3-ára esik. Reggel térzene köszönti a város lakóit a Széchenyi téren, 10 órákor nyílik a saját utca, a Bányásznapra vásár, a Népszabadság Fórum a szabadtéri Táncszínen és gyermekmúzeum a Barbakán-nál.

Délután ünnepi műsor köszönti a bányászokat a szabadtéri Táncszínen, a József Attila Művelődési Ház előtt és a PMSC kézilabda pályáján. Itt színész—újságíró labdarúgó-rangadó és ejtőernyős, modellező és hőlégballon-bemutató is lesz.

A bányásznap programjához kapcsolódik, hogy szeptember 4. és 7. között a Pogányi repülőtéren bányásznap ejtőernyős verseny lesz.

A rendezvények részletes programjára az Ércbányász következő számaiban lesz szatárunk.

letbe és egy pár cipőfűzőt vesz. Ezszel fizet.

— Sajnos uram — mondja a kereskedő — nem tudok visszaadni. Tessék egy negyedórát várni.

— Akkorra lesz aprópénze?

— Nem. Akkorra ezer forint lesz a cipőfűző.

Enyhe vigasz

— Mit gondolt Genterédi úr, a Magyar Függetlenség Párt néven újjáalakuló Szabadság Párt a függetlenség szellemében fog működni?

— Csak annyira, amennyire eddig a szabadság szellemében működött.

Vége egy helytálló érv
A választási küzdelem során egyik kiváló szószóunk mondta:

— Kedves választópolgárok! A mi ígéreteinkre nyugodtan építhet bárki! A mi ígéreteink mindig komoly ígéretnek maradnak!

Némely pártban nehéz elhatárolni a jobboldalt a baloldaltól

Azt mondja az egyik ügynök a másiknak:

— Van egy hordó kocsikenőcsöm és egy mázsa patkószegem. Átengedem.

— A patkószegemet megveszem — feleli amaz.

— Jó, de külön nem adhatom.

— Miért?

— Mert egy kis karambol történt és a patkószeg beleesett a kocsikenőcsbe.

VÁLASZOK, INTÉZKEDÉSEK

Az Anyag- és áruforgalmi főosztály dolgozóit a következő kérdésekre várnak válaszok:

1. Legalább az idegenforgalmi idényben tisztában kellene tartani a várost.

2. Az Ilku P.—Sarohin t.—Hajdú Gy. utak kereszteződésében miért nem festenek fel gyalogátkelőhelyet és útburkolati jeleket.

A kérdésekre Defrik Pál, a Városgondnokság műszaki vezetője válaszolt.

1. A lakosság segítsége nélkül sohasem tudjuk tisztántartani a várost. A Köztisztasági és Útkarban-tartó Vállalat erejéhez és pénzéhez mérten takarít,

de sajnos sokkal több a szemetelő, mint a takarító. Szemetelni olcsóbb, mint takarítani. A buszmegálló takarítását mi végezzük. Egy-egy forgalmas megállóban csak cigarettavégekből fél vödörre valót szedünk össze — naponta.

2. A nemrég végzett forgalomszámlálási adatok alapján a kifogásolt kereszteződésekben jelenleg nem indokolt gyalogátkelőhely létesítése és útburkolati jelek felfestése.

Gácsi Máttyás

Talán biztató felismerés

Elgondolkodtató mondatra leltem a minap egyik napilapunkban. Így szól:

„Földgázra szükségünk van, mégha Tengiz számunkra gazdaságtalan is...”. És két sorral feljebb: „... a magyar nemzeti gazdasági érdekek jobb érvényesítése érdekében vizsgálják felül az államközi egyezményt. Szó sincs tehát megszüntetéséről.”

Az újságíró, a fenti sorok lejegyzője ott ült az Országgyűlés ipari bizottságának július 14-ei ülésén, s Medgyessy Pétert, a kormány elnökhelyettesét idézte. A miniszterelnök-helyettes elmondta, hogy figyelembe véve energiahelyzetünket — a csökkenő gázkitermelést, a széntermelés várható csökkenését és a fogyasztói igények növekedését — szükségünk van a Szovjetunióból érkező földgázra és kőolajra.

Lám-lám a felismert szükségesség miket mondat ki. Nem kevesebbet, mint azt a korántsem újonnan megfogalmazott törvényszerűséget, hogy ami gazdaságtalan, ami ráfizetéses, ami támogatást igényel, még nem biztos, hogy felszámolandó, megszüntetendő.

David Ricardo, klasszikus angol polgári közgazdász (1772—1823) dolgozta ki a komparatív költségek elméletét, miszerint minden országnak előnyös olyan termékek előállítására, illetve exportjára specializálódni, amelynek termelésében a költségek alapján más országokhoz képest kisebb hátránya, mint más áruk

termelésében, és helyette olyan árukat importálni, amelyeknek termelésében előnye kisebb, vagy hátránya nagyobb.

Mit jelent ez példánkban? Hazánk építőipari és szerelési kapacitást exportál, s helyette földgázt importál, s ezzel még mindig viszonylag jól jár, még akkor is, ha a rubel-, vagy dollárelőállítás; ár itt viszonylag magas is. Ehhez járul még, hogy nemcsak viszonylagos előnyök szólnak a tengizi beruházás folytatása mellett, hanem az is, hogy a természetes nyersanyagok nem állnak korlátlanul az emberiség, pláne nem Magyarország rendelkezésére, minden lehetséget meg kell tehát ragadni, ami kínálkozik, hogy biztosítsuk szükségleteinket.

A gondolatokat tovább szőttem magamban. Sorok állnak a gázcseretelep előtt, síró, felháborodott emberek nyilatkoznak a tévében, mert nincs gázpalackcsere. Vajon milyen lesz a közhangulat, ha hasonló ellátási zavarok lesznek az elektromos áramellátásban?

A szükség törvényt bont — mondja a közmondás. Esetünkben kicsit más a helyzet. A „felszámolni, ami veszteséges”, „minden állami támogatást megszüntetni” túlzó és gyakorlatilag megvalósíthatatlan jótársat a józan megfontoltság egy több, mint 150 éves elmélet valós alapjainak felismerése kell, hogy felváltsa.

Kablár János

Szabadidős tábor gyerekeknek

A Ságvári Endre Művelődési Ház szabadidős tábori hirdetés gyerekeknek 6—14 éves korig, augusztus hónapra. Július 31-től egyhetes turnusokban fogadják a gyermekeket naponta 8—17 óráig.

Ebédet a Ságvári Étteremben biztosítanak, egyebek (szendvics, üdítő) vásárlására a művelődési ház büféjében nyílik lehetőség.

A programok között szerepel egész-, illetve félnapos kirándulás, látogatás a KRESZ-parkba, videovetítés, mozilátogatás.

Részvételi díj egy hétre: 500 forint.

Részletes felvilágosítás, illetve jelentkezés a 31-02 és a 12-478-as telefonszámon, vagy személyesen a Ságvári Endre Művelődési Házban naponta 10—18 óráig.

Több mint kétszáz javaslat az „Uránosok” felhívásra A lakossági szolgáltatástól a veszélyes hulladék szállításáig

Néhány hónappal ezelőtt vállalatunk vezetése felhívással fordult dolgozóinkhoz, amelyben a MÉV sorsáért, jövőjéért felelősséget érő kollektívától javaslatokat, ötleteket kért, miként tehetnénk gazdaságosabbá tevékenységünket, hogyan és merre keressük a kivezető utat a jelenlegi nehéz helyzetből.

A felhívásra harminchat dolgozó jelentkezett és több mint kétszáz javaslatot juttattak el a Központba. Mint azt Erdi Krausz Gábortól, az értékelést végző szervezési és számítástechnikai osztály vezetőjétől megtudtuk, a javaslatok között jó néhány figyelemre méltó, megvalósítható elképzelés található.

— Természetes dolog, hogy nagyon sokan azonos témában, azonos megoldást látnak és kezdeményeznek — mondja az osztályvezető. — Sok olyan javaslat is beérkezett hozzánk, amelyek már elhangzottak korábbi vállalati fórumokon, el is fogadtuk, sőt, akadt olyan is, amely már azóta megvalósult. Ezeket természetesen nem értékeltük, mint ahogy azokat sem, amelyek csak általánosságokat említenek, például a gazdaságossággal kapcsolatban.

— Azért bizonyára volt néhány konkrét és újszerű ötlet is a beérkezett javaslatok között?

— Igen, méghozzá nem is kevés. Ennek alapján tizenkilenc javaslatot terjesztettünk elő jutalmazásra, amellyel a műszaki ve-

zérigazgató-helyettes is egyetértett. Mivel a felhívásban közzétett 5000 forintos elismerés nem olyan nagy összeg, úgy döntöttünk, hogy ezt a jutalmat a társszerzők is megkapják majd.

— Említene néhány érdekesebb elgondolást?

— A kiírásnak megfelelően termeléssel, a melléktevékenységgel, szervezéssel és gazdálkodással kapcsolatos javaslatok érkeztek hozzánk. Mindenféle rangsorolás és a teljesség igénye nélkül említene néhányat. Érkezett javaslat arra vonatkozóan, hogy módosítsuk a vegyi- és perkolációs feldolgozás minőségi határait és volt, aki a beszerzések és a tárolások teljesen új módjait szorgalmazta. Többen is konkrét javaslatokat tettek, hogy a meglévő gépparkunkkal hogyan bővíthetjük a lakossági szolgáltatásainkat, vagy, hogy például miként kapcsolódhatnánk be a veszélyes és radioaktív hulladékok szállításába, elhelyezésébe. De az ötletek között szerepel, hogy gyártsunk gépkocsikatrészeket. Természetesen az is, hogy mit, hogyan, hol és mihez.

— Hogyan hasznosítsuk a már meglévő anyagainkat, hogyan próbáljuk bővíteni a szovjet importból beszerzett anyagok értékesítését. Érkezett a termelés optimalizálására célzó javaslat is, méghozzá teljes költséggel és gazdaságossági számítással alátámasztva.

— Mi lesz az elfogadott javaslatok további sorsa?

— Az elfogadott és arra érdemes javaslatokat a vállalat vezérigazgató-helyetesei átanulmányozzák és ők adnak majd utasítást a részletes kimunkálásra. A megvalósítás során természetesen kikérjük majd a javaslattevő véleményét is — mondja végezetül Erdi Krausz Gábor.

Az „Uránosok” felhívásra érkezett válaszokat értékelve a vállalat az alábbi javaslattevőket részesítette 5000—5000 forintos jutalomban:

Dr. Kemény Antal—Bodrogi Frigyes, Bendik István, Varga Imre (Központ), Kiss János—Márics Edit (Központ, Kutató-fejlesztő üzem), Egry Róbert, Lelkes István (ÉDÜ), Mezei György—Magyar Iván—Stengl Attila (Szolgáltató üzem), Czibolya Gusztáv (IV. sz. bányüzem), Rózsa Béla, Velenyi Antal, Cseresznyés Ferenc, Juhász Alajos (V. sz. bányüzem), Wéber Béla, Baranyi István (Kutató-mélyfúró üzem), Kis Pál Nándor (Anyag- és áruforgalmi főosztály).

Nógrádi

Tervünk teljesítésének feltétele... ...a megfelelő produktív létszám (lenne)!

Lapunkban tájékoztattuk dolgozóinkat éves tervünk időarányos teljesítéséről. Megemlítettük hogy a fél-éves létszámunk a tervezetthez képest 96,3 százalékos. A létszámmaradás igen kedvezőtlen, különösen a vájvégen. A munkaerőgazdálkodásról és a létszámokról beszélgetünk Juhász Károly munkaügyi osztályvezetővel.

— Amikor sor kerülhet a vállalat esetleges felszámolására, lehet-e beszélni létszámhiányról?

— Igen lehet, mivel az éves tervünk teljesítéséhez megfelelő számú és minőségű létszámra van szükség. A nemzetközi szerződésben vállalt exportfeladatunknak csak úgy tudunk eleget tenni, ha megfelelő produktív létszám áll rendelkezésre. Ebből pedig jelenleg hiányunk van.

— A vájvégi létszám például június hónapban 6,6 százalékkal volt kevesebb, mint januárban. A bányüzemek összlétszáma pedig 7,5 százalékkal volt alacsonyabb, mint az év elején. Így bányüzemeink csak komoly erőfeszítéssel, a teljesítmények javításával tudták a tervet teljesíteni, illetve túlteljesíteni. A helyzet azonban nagyon kritikus, mivel folyamatosan csökken a létszám.

— Hogyan alakult ki ez a létszámhiány?

— Az ismert bejelentés után sok dolgozónk bizonytalanná vált és igyekezett más vállalatnál biztos mun-

kát találni. A vállalat esetleges felszámolása a felvételi érdeklődést is csökkentette. Az első félév során például 493 dolgozót vettünk fel, ugyanakkor 996-an számoltak le. Ebben a „fogyásban” tudatos törekvés is volt: nyugdíjaztatás, bányászati keresetkiegészítésben való részesítés, felmondások stb. Sajnos sokan pánikba esve hagyták el vállalatunkat még azok a területeken is, ahol különben igen nagy szükség volt az emberekre.

— Mit tesz a vállalat, illetve kell-e egyáltalán tennie a létszámhiány pótlása érdekében?

— Ez a feladat nagyon összetett, mivel egyrészt az elhatározott célkitűzéseknek megfelelően egyes területeken létszámot kell leépíteni. Foglalkozni kell egyes dolgozók vállalatán belüli átirányításával, ennek keretében például szívesen vennénk, ha a Kutató-mélyfúró üzemből az egészségileg alkalmas dolgozók jelentkeznének a bányüzemeknél föld alatti munkára. A hiányzó létszám pótlása érdekében a munkaügyi szolgáltató irodákkal tartunk kapcsolatot, de tájékoztatásuk szerint a munkát keresők — a vállalat felszámolási hírére hallva — nem jelentkeznek hozzánk felvételre. A leszerelő katonák körében is igyekszünk dolgozókat toborozni, de felvételi hirdetést teszünk közzé a

Népszabadságban és a Dunántúli Naplóban is. A munkaerőre feltétlenül szükség van, mivel ez évben a bányüzemekből újabb 200 dolgozónk kerül bányászati keresetkiegészítéssel leszámlásra.

— Elkészítjük továbbá ugyancsak 200 dolgozónk korengedményes nyugdíjaztatását, s ezek esetleges pótlását vállalatunkon belül is átszervezéssel oldjuk meg. A gond tehát kettős, egyrészt gondoskodni kell a hiányzó munkaerő pótlásáról, másrészt dolgozók munkaviszonyát kell megszüntetni.

— Hogyan lehet e látványos ellentmondást összeegyeztetni?

— Nehezen. A gazdálkodási körülményeink az önköltség csökkenésére ösztönöznek, s ebbe beletartozik az élő munkával való takarékoskodás is. Az év eleje óta szervezett átcsoportosításokkal igyekszünk vállalatunk létszámprofilját tisztítani. A leépítésekkel emberségesen igyekszünk eljárni, a dolgozók véleményét figyelembe vesszük, a korengedményes nyugdíjaztatásnál. Remélhető, hogy nagyobb konfliktusok nélkül tudjuk végrehajtani a tervezett létszámcsökkentést. A szükséges létszám biztosítását nehezíti az a kedvezőtlen hangulat, ami az elmúlt hónapokban kialakult. Mindenkinek nem tudjuk megmagyarázni, hogy bizzunk a jövőnkben, hiszen az energiára a népgazdaságnak mindig szüksége lesz és nem szabad lemondani termékünknek, az uránércnek a hasznosításáról — mondotta befeljesül, derűs optimizmussal a hangjában az osztályvezető.

V. T.

Megalakult a számítástechnikai tanács

(Folytatás az 1. oldalról)

mítástechnika nálunk főként ügyviteli feladatokkal foglalkozik, de azért nyilvánvaló, hogy az igazi haszon a számítástechnika műszaki alkalmazásában mutatkozhat meg.

— Az első ülésen is — és így tervezzük minden nagyhorderejű döntés meghozatalánál — meghívottként ott voltak az üzemi igazgatók is. Állandó tagjai még a tanácsnak a két kis üzem képviselője, ahol ugyan nincs számítógépes csoport, de foglalkoznak olyan dolgokkal, amelyek a vállalati számítástechnikai feladatok részét képezik.

— Milyen időközönként ül majd össze a számítástechnikai tanács, és miről volt szó az első megbeszélésen?

— Szükség szerint fogunk tanácsuléseket tartani. Az első időkből, mivel sok még a tisztázni való kérdés, úgy másfél havonta kell szerintem találkozni. Egy munkamódszer kialakítását nem szerencsés egy előzetes döntéshozzához kötni. Szabják meg a feladatok, az igények azt, hogy mikor ülésezzünk. Visszatérve az első tanácsülésre: itt nagyjából igyekeztünk körvonalazni a feladatokat, arról folyt a szó, hogyan látjuk a számítástechnika lehetőségeit a vállalatnál.

— Megállapítottuk, hogy nagyon nehezen halad az új bér- és munkaügyi rendszerek bevezetése. Itt

komoly gondok vannak. Az egyik ilyen probléma, hogy az egyébként is nagyon túlterhelt bér csoportoknak kellene foglalkozni ezzel a rendszerrel, mert a működtetés már nem a számítástechnikusok feladata. Ezeket a dolgokat igazán komolyan tesztelni és kipróbálni csak a gyakorlatban lehet. Annak idején éppen a bér csoportok túlterheltsége miatt döntött úgy a vállalat vezetése, hogy azt a munkát számítógépre kell vinni, de mondom, épp az ő leterheltségük miatt lassan tudunk csak előrejutni.

— Legalább ilyen gond, hogy éppen azért, mert hirtelen kellett lépni, nem tudtuk a bér- és munkaügyi rendszer számítógépre való átdolgozását úgy elvégezni, ahogy azt a szakmai szempontok indokolták volna. Tulajdonképpen egy kézi gyakorlatot igyekeztünk leprogramozni, egy olyan kézi gyakorlatot, amelyről mindenki tudja, hogy az nem különösebben jó, vagy praktikus. Az igazság az, hogy nem volt idő a terület részletes felmérésére, nem volt mód a szükséges szervezési intézkedésekre, változtatások megtételére — ami egy ilyen gépi fejlesztéshez elengedhetetlenül szükséges. Mindenképpen szerencsés lett volna, ha a programozást csak ezek után, ezek figyelembevételével végeztük. Ezt a jövőben szeretnénk elkerülni. A tanács egyöntetű véleménye ezzel kap-

csolatban azt volt, hogy még olyan rendszerfejlesztéshez sem szabad hozzátámaszkodni, amelyet nem előz meg a szükséges szervező munka.

— A tanácsülésen foglalkoztunk azzal is, hogy a hűségjutalom számfejtésével kapcsolatban milyen segítséget tudnánk adni az üzemeknek. Abban állapodtunk meg, hogy az üzemi bér csoportvezetőkkel értékeljük az eddigi tapasztalatokat és ahol lehet, gépi programokkal is segítjük a probléma megoldását. Ebben a kérdésben az üzemigazgatók a végső szó, és mire e sorok eljutnak az olvasókhöz, addigra már döntés is születik ebben a kérdésben.

— Tudják-e már, mivel foglalkozik majd a vállalati számítástechnikai tanács a soron következő ülésen?

— Természetesen. A következő tanácsülés — melyet szeptemberben tartunk — témája hardver (tehát az eszközállomány) kezelésével, karbantartásával, javításával kapcsolatos teendők meghatározása lesz. Emellett addigra a Központban működő számítástechnikai csoport elkészíti a vállalatnál található szoftverek teljes körű nyilvántartását, illetőleg szeretnénk pontosítani a további feladatokra, elképzelésekre és fejlesztésekre irányuló terveket — mondja végezetül Baráti Zoltán.

Nógrádi

A MaDISz Regionális Szövetségének Állásfoglalása

Az első regionális MaDISz értekezletre július 19-én a Ságvári Endre Művelődési Házban került sor. Brandt Tibor, a MaDISz alnöke bevezetőjében kiemelte, hogy a megyében a súlyos gazdasági helyzetet túllépve összefogásra van szükség. A válságon történő túljutás lehetőségeit vitatták meg az egybegyűltek, úgy ítélve meg, hogy a vállalatok nem tesznek meg mindent, illetve többet is tehetnének a válság leküzdése érdekében.

A több órás beszélgetéshez, a jobbtól szándékú tenniakarásához, a későbbiekben kialakult vitához a megye helyzetéről, jövőbeni sorsáról Piti Zoltánnak, a Baranya Megyei Tanács elnökének az ipari miniszterhez írt levele szolgált kiindulópontként.

Bár nem véleményezték a fiatalok a tizenegy oldalas levelet — tulajdonképpen a megye iparszerkezetének átalakítását tartalmazó tanulmányt —, de állást foglaltak a megye gazdasági helyzetével kapcsolatban, s támogatják a Baranya Megyei Tanács kezdeményezését.

A Magyar Dolgozók Ifjúsági Szövetségének Baranya megyei tagszervezetei, így a Mecseki Szénbányák Vállalat, a Városi Dolgozók

Ifjúsági Szövetsége, a HUNOR Kesztyűgyár és a Mecseki Ércbányászati Vállalat ifjúsági szervezete a megye súlyos gazdasági helyzetére vonatkozóan az alábbi állásfoglalást teszi közzé:

Magyarország súlyos gazdasági válsággal küzd. A kilábalás egyik feltétele a szerkezetváltás, melynek szükségessége Baranya megyére kiemelten jellemző.

Komoly nehézségekkel kell szembenézni a nehézipar, a könnyűipar, a mezőgazdaság területén. A gazdaságtalan termelés felszámolása katasztrófális helyzetet teremt a megyében foglalkoztatáspolitikai szempontból, ezért várjuk a kormány konkrét döntését a megyében lévő állami irányítású vállalatok helyzetével kapcsolatban. A helyzet megoldása érdekében támogatjuk a Baranya Megyei Tanács azon kezdeményezését:

— hogy Szentlőrinc—Pécs —Komló—Bonyhád térségét nyilvánítsa depressziós övezetté a Minisztertanács,

— mely a speciális térségi szabályozó rendszer működtetésére irányul,

— mely munkahelyteremtő beruházások megvalósításának anyagi támogatását segíti elő,

— a struktúra átalakítására menedzserirodát, az önhibájukon kívül munka-

nélkülivé válók részére átképzési centrum kialakítását látja szükségesnek,

— mely a vállalkozóvá válás segítségét szorgalmazza, a tulajdonosi reform gyorsításával együtt.

Ezen túlmenően kezdeményezzük, hogy a megye szakértői — bizottságok, testületek — készítsék el a térség szerkezetváltásának komplex programját, koncepcióját.

Benne kiemelten:

— a vállalatok piaci igények szerinti ösztönzését, profilváltását,

— az infrastruktúra fejlesztésének lehetőségeit,

— a különféle tulajdonformák megjelenésének elősegítését,

— a szakemberek képzésére, átképzésére vonatkozó „piackutatást”, átképzési rendszer kialakítását,

— új oktatási struktúra megvalósítását,

— arra alkalmas vezetők kinevezését, beállítását megyei, vállalati szinten egyaránt.

Kérjük a kormányt, hogy a komplex program megvalósításához szakértői bizottság megalakításával is járuljon hozzá. A központi program és a vállalati programok között legyen koordináló szint a megyei vezetés.

Pécs, 1989. július 19.
MaDISz
Regionális Szövetség

Verseny a Mánc-hegy körül

A MÉV természetjárói 1989. július 14–16-ig részt vettek Ajkán az Országos Bányász Természetbarát Találkozón 11 fővel.

A verseny előtti napok nagy várakozással és izgalmakkal teltek el a kánikulai meleg miatt. Igaz, hogy a versenyek színhelye az erdő, de a levegő fülledtsége még oda is beszorult. A tavé ilyen tájékoztató túraversenyen 10–15 kilométer körül van, amit még „fűszerezhetnek” 200–600 méter közötti szintkülönbségek.

Péntek este a technikai értekezleten megtörténtek a végleges nevezések és ki-sorsolták az induló csapatok rajtszámát.

Szombat reggel 6 órakor volt az ébresztő és autóbusz vitte a csapatokat a verseny színhelyére.

A verseny Magyarpolányban, a Mánc-hegy körül zajlott. Az időjárás „kegyes” volt hozzánk, a levegő hőmérséklete 20 fok és fátyolfelhős az ég.

A rajtnál az utolsó ellenőrzések a felszerelések között, igazítás az öltözéken és „RAJT”.

A rajt pillanatában kézhezkapott tájfutótérképet betájolva, gyorsan haladnak a csapatok a kijelölt bolyák irányába. A terepen sorra fogják be a kijelölt pontokat, és az ott elhelyezett lyukasztóval igazolják, a versenykartonon, hogy jól tájékozódtak. „Résen” kell lenni, mivel a terepen állókat is elhelyezték és az azoknál való lyukasztás 50 hibapontot jelent. Nagyon kell figyelni, hogy a titkos időellenőrző állomásokat a meghatározott időben érjük el.

Sietésért és késésért hibapont jár. A csapatok egyre több pontot hagynak maguk után, már mindenkiről dől a víz. Az emelkedőn felfelé a lábak szinte visszafelé húzzák az embert, de a tetőről lefelé haladva jól esik a „lazító” futás. Némj pihenést jelent az időellenőrzőkben lévő elméleti és szerkesztési feladatok elvégzése.

A csapatoknak már szinte a torkukban dobog a szívük, számolják az utolsó lépéseket, még néhány méter futás és megszűnik minden „KIN”, csattan a stopper és a kartonra berírják az érkezési időt. Dől róluk a víz, bizserog a talpuk, a szemüket csípi a verejték, de már azon gondolkodnak, hogy a bakancsosbálon milyen jól fognak táncolni. Két csapatunk a nehezebb „A” kategóriában indult, ahol zömében tájfutókkal versenyeztek együtt és a 22 induló csapat közül a 9. és 12. helyezést érték el. Az elméleti és gyakorlati feladatokban sokat javult kis csapatunk, amit az évről évre javuló eredményeink is igazolnak. A háromnapos találkozón csoportunk jól érezte magát és az nagymértékben az Ajkai Bányász Sportkörének, valamint a szervezőbizottságnak köszönhető.

Baumann József

Szponzorok kerestetnek

Bizakodóak a PMSC sakkozói

Meddig tart a pécsi „csoda”?

Nem könnyű mostanság a PMSC sakkozójának lenni. Részint, mert az OB I-es együttes játékosainak többsége a MÉV dolgozója, így hát amúgy is bizonytalanságban él, részint pedig azért, mert ez a sportág eléggé mostohagyerek Baranyában. Igaz ugyan, hogy egy megyei felmérés alapján — az igazolt játékosok számát figyelembe véve — a labdarúgás és a kézilabda után a harmadik helyen áll a népszerűségi listán, ez azonban nem mutatkozik meg a támogatás mértékében.

Ennek ellenére a PMSC sakkozói ez évben igen jól szerepelnek az országos csapatbajnokság első osztályában. Év elején szakmai körökben még biztos kiesőnek tartották a piros-feketéket, ám jelenleg az eddig szerzett 50,5 ponttal a középmezőnyben foglalnak helyet.

Kádár Gábor vezető edző szerint, a bentmaradásról még korai beszélni, hisz nagyon nehéz mérkőzések várnak még rájuk az őszi folytatásban, de ha a BEK ezüstérmes Honvéd és a nyár folyamán külföldi játékosokkal alaposan megerősített Törekvés ellen nem szenvednek súlyos vereséget, akkor elkerülhetik a kiesést.

Nagyon jól rajtolt a csapat — vélekedik a vezető edző. — A Debrecen elleni győzelem és az egri döntetlen után 8,5-5,5-re legyőztük a Zalaegerszeget. Ezt óriási sikernek tartom, hisz egy proficsapatot vertünk meg. A folytatásban váltakozó sikerrel szerepeltünk, de az eddig lejátszott nyolc fordulóban csak há-

romszor maradtunk alul, így most négy csapatot előzünk meg a tabellán.

— Kik voltak a legjobb versenyzők?

— Schepp Zoltán volt a legeredményesebb, aki 8 partiból 6,5 pontot szerzett. Figyelemre méltó Boguszlavszkij teljesítménye is, aki a második táblán igen erős ellenfelekkel szemben tartotta az egyensúlyt. Úgy tűnik érdemes volt Horváth Pétert és Böröcz Istvánt, a két tizenéves fiataalt a „mélyvízbe” dobni. Ők a negyedik és az ötödik táblán 4, illetve 4,5 pontot szereztek, ami kitűnő teljesítmény nemzetközi szintű játékosok ellen.

— Manapság magas szinten versenyezni — legyen az bármilyen sportág — pénz nélkül nemigen lehet. Márpedig, ahogy hallom, a szakosztály, enyhén szólva, nem dűskál az anyagi javakban.

— Sajnos így igaz. Anynyiból kell gazdálkodnunk, mint tavaly és már az sem volt valami sok. Állandóan emelkednek a szállás- és versenyköltségek és, noha

mondhatnánk, hogy ilyen nehéz gazdasági helyzetben egy szakosztály számára a szintentartás is nagy dolog, de azt nem szabad elfelejteni, hogy tavaly az OB II-ben csak kilenc mérkőzést kellett játszani, az első osztály pedig tizennégy csapatos. Így alig jut valami a játékosok versenyzetetésére. A két nemzetközi mesterünknel ez nem gond, hisz ők számos meghívást kapnak és a rendezők épp a játékerjük miatt fedezik a költségek nagy részét. A többiek versenyzetetése nagyon nagy gond, egyszerűen azért, mert alig jut rá pénz.

— Szponzorokat nem sikerült szerezni?

— Baranyában ez nagyon nehéz dolog. Itt majd minden sportág hozzászokott, hogy van urán- és szénbánya, amely jelentős sporttámogatást nyújt az egyesületeknek. Ma már — az ismert okok miatt — nem lehet erre tervezni. A mi helyzetünk pedig azért különösen nehéz, mert, ha akad is egy-két szponzor, azok érthető okokból, inkább a labdajátékokat, vagy a motorsportot támogatják. Ennek ellenére nem tettünk le arról, hogy szponzorokat találjunk, anél is inkább, mert e nélkül a szakosztály további működtetése aligha képzelhető el — mondja végezetül Kádár Gábor.

N. G.

Keresztrejtvény

Rejtvényünk vissz. 1., folytatva függ. 14., 24. és 26. sorában Santa-Beuve francia író egyik mondasát rejtettük el. Megfejtésül e mondatot kérjük beküldeni a szerkesztőség címére 1989. augusztus 10-ig. A helyes megfejtést beküldők között könyveket sorsolunk ki.

H	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	T
14					15						16		
17				18		19				20		21	
22			23		24		25	26		27			M
28			29		30		31	32				33	
34		35			36		37				38		
39	40			41				42	43		44		
45		46	47				48	49	50	51			
52		53		54		55		56		57	58		
59		60	61		62		63	64		65		66	
67			68	69					70				71
72			73				74		75				76
S		77			78	79		80				81	
82	83			84		85	86				87		
88		89		90		91			92		93		
A			D							A			

Vízszintes: 14. Vértől, 15. Repülőgép-vezető, 16. Szónok, kések van, 17. Európai tűzhányó, 18. Római ezerötszáz, 19. E.T. 22. Germán törzs, 23. Vonatkozó névmás, 24. Ázsiai folyó, 25. Allami bevétel, 26. T.K. 29. Teniszben: játszma, 31. Errefel, 32. Knock out, 33. Hajlata, 34. Értékes fa, 35. Szenvedés, 36. Bróm, 40. Az erkély, 42. Bróm, 44. Juttat, 45. Szesz ital, 47. Végtag része, 48. Majdnem lüke! 50. Afrikai antilop, 52. Erzékszerv, 54. Bel ellentéte, 56. Igényel, 58. Mongol uralkodó, 59. Kettős betű, 60. Számárbeszéd, 62. Férfinév, 66. Saját kezűleg, 67. Becézett Odón, 68. A fej része, 70. Az összeadás száva, 72. Rádium, 73. Süt tészta, 74. Tágas helység, 76. Americium, 77. Gyermekváros, 78. Kijelölt mássalhangzó, 80. Főzélknövény, 81. Vigyázója, 82. Rangjelző, 85. Római ötvenegy, 87. Beszél, 88. Megy, 90. Szobrász volt (Miklós), 93. Látószerve.

Függőleges: 2. Gépkocsik, 3. Járt, 4. Kása rész, 5. Kettős mássalhangzó, 6. Késpénz, 7. Verskellék, 8. Vágóeszköz, 9. Paripa, 10. E helyen, 11. Tantal, 12. Folyadék, 13. Nem mégé, 18. Mezőgazdasági eszköz, 20. Erre a helyre, 23. A püposhátú állat, 27. Barna bőrű nép, 29. Vas betű, 30. Tubák hangzó, 32. R.F. 33. Pénz elköltése, 36. Szélhária, 39. Fémoxid, 41. Száj része, 43. R.K. 46. Rénium, 49. Spion, 51. V.K. 53. Személyi névmás, 55. Talál, 57. Pompás, 61. Ohajt, 63. Lengyel légitörzsi társaság, 64. Sport (ford.), 65. Tagadás, 69. O.T. 71. Épületszint, 73. Szövőmester, 75. Barnász, 76. Zamat, 79. Kifent, 81. Szelid vadak, 83. Szemmel érzékel, 84. Tudományos szervezet, 86. Középen kitar, 87. SZ.N. 89. Rádium, 90. Paripa, 91. G.T. 92. Igazgató röviden, 93. Tél sport, Juhász Károly

Lapunk július elsej számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:
S arattak itt is, ott is, a környék csengett-bongott, megcsúfoltuk az égen vígjorgó tűzkorongot!
Könyvjutalomban részesülnek: Benkő Imre (Pécs), Hajdú Gy. u. 3.), Ravadies Mihály (Szentlőrinc, Ifjúság u. 1/c), Bálint Lajos (Kisjakabfalva, Fő u. 25.).

Az V. sz. bányaiüzem 34-es szocialista brigádja minden évben Abaligetén tartja meg brigádkirándulásait. A tó partján csak a büfé közelében elviselhető a kánikula. Bálint Jenő felvétele

Teke

A BDSZ szervezésében július 22–23-án Kazincbarcikán rendezték meg az Országos Bányász Teke Kupaversenyt. A résztvevő 11 csapat között vállalatunk 6 fővel képviseltette magát.

Kemény küzdelemben — melyet az is nehezített, hogy az érkezést követő rövid pihenő után a mieink kezdték a versenyt —

a következő eredmények születtek:

1. Nagyalföldi Kőolaj és Földgáztermelő Vállalat (Szeged) 1387 fa, 2. Borsodi Szénbányák (Miskolc) 1351 fa, 3. MÉV 1291 fa. Egyéniben harmadik helyezést ért el versenyzőnk, Tóth László 247 fával.

A csapat tagjai voltak: Balogh Jenő, Kaszaj Sándor, Jancsi Zoltán, Sulc István, Sulc Márton, Tóth László.

SSN '89

Érlelődik a petőciek végső győzelme

Immár hagyomány, hogy vállalatunk tömegsportosai sikert sikerre halmoznak a különböző amatőr szintű versenyeken, egyebek között az SZMT Kupában is. Ez utóbbi igen népszerű versenysorozat ma már nem létezik, pontosabban más néven: Szakszervezeti Sportnapok '89 elnevezéssel indít versenyeket 12 sportágban.

Bizonyára csak a hagyománytisztelet (no, meg dicsőséges SZMT Kupa múltunk) lehet az oka, hogy korábbi lapszámainkban nem az új, hanem a régi elnevezést használtuk.

Az SSN '89, mely egy tucat sportágban biztosít versenyzési lehetőséget, immár túljutott a félidején. Hat versenyszámban: tekében, kerékpározásban, túrázásban, futásban, úszásban és horgászatban már bajnokokat avattak. Szeptember-októberben a többi sportágban is befejeződik az egész éven át tartó versenysorozat.

Szeptember 16-án a kisállomás melletti lőtérén bonyolítják le a löversenyt.

A „fehér sport” szerelmei, a teniszesezők ugyancsak az ősz elején vgyának az úgynevezett szuperdöntőt. Az előcsatározások egyébként jelenleg is folynak három csoportban. A Közép pont csapata, amely az úgynevezett felső ágon (itt a városi amatőr ranglista első negyven helyezetteje játszhat) előreláthatóan meg tudja szerezni az előkelő harmadik helyet.

Az alsó ágon, két csoportban folynak a küzdelmek. Itt kitűnően szerepel a III. üzem együttese, mely minden valószínűség szerint csoportgyőztes lesz és ezzel jogot szerezhet a szuperdöntőn való indulásra.

Asztaliteniszben a Közép pont együttese legközelebb már a döntőbe jutásért játszik és ebben a számban versenyben vannak még a petőciek is.

A petőci sakkozók is bizatosan vették az eddigi akadályokat és a szeptemberi döntő résztvevője lehet még a Szolgáltató üzem is.

A különböző labdajátékok döntőjébe is — melyet október elsején rendeznek —

csaknem minden kategóriában beverekedték magukat a MÉV csapatát, egyedül a női kézilabdázókért kell még egy kicsit szorítani, akik a Zsolnay ellen vívni majd a továbbjutás szempontjából sorsdöntő mérkőzést augusztus folyamán.

Az összetett versenyben, amelyre az EDÜ kivételével valamennyi üzemünk nevezett, kitűnően állnak a MÉV csapatai. A IV. üzem vezetői a mezőnyt 86 ponttal és tetemes az előnyük — így már csaknem biztos győztesek — a második helyen álló III. üzem előtt, akik eddig 77 pontot gyűjtöttek. Egyébként a tavalyi versenysorozaton (akkor még SZMT Kupában) ez volt a végső sorrend. Reméljük, az idei versenysorozat végén is mévesek állnak majd a képezetbe-li dobogó első két fokára.

A III. üzem mögött a Mecseki Szénbányák Vállalat Komló bányaiüzeme áll a 3. helyen 72 ponttal, megelőzve a 70 pontos TANÉP csapatát, míg az 5. helyen a Szolgáltató üzem együttese várhatja a folytatást 67 ponttal.

N. G.

A holnapi kenyérünkért, jövőnkért

Demonstráció augusztus 30-án

Vállalatunk gazdasági vezetése, szakember gárdája az elmúlt időszakban komoly, szakszerű, részletes vizsgálatokat folytatott, felkért, „pártatlan”, kívülálló szakembereket elemzések elvégzésére. Ezek alapján jelentéseket állított össze, leveleket írt, elemzéseket juttatott el felügyeleti szerveihez, az ország legfelső vezetéséhez.

Az MSZMP MÉV Bizottsága az elmúlt négy hónapban több állásfoglalásban tiltakozott a vállalat nyilvánosságra került tervezett felszámolása ellen, tiltakozását egy sor valós érveléssel támasztva alá. Ezeket eljuttatta az ország, megyénk, városunk állami, politikai, társadalmi vezetéséhez. Az állásfoglalásokhoz csatlakozott a vállalati szakszervezeti bizalmi testület és a vállalat ifjúsági szervezetének tanácsa is.

Gazdasági, politikai, társadalmi vezetőink nyilatkoztak, érveltek országos és helyi sajtóorgániumokban, felszólaltak és kiálltak kollektívánk érdekében minden fórumon, ahol csak lehetőségük volt rá mindazok, akik országos és megyei, állami, társadalmi, vagy politikai szerv tagjai, választott tisztségviselői.

Augusztus 30-án, szerdán délután a vállalati szakszervezeti bizottság szervezésében tömegdemonstrációra és nagygyűlésre kerül sor érveink alátámasztására. Megmozdulásunkat a közös akarat, az egység, a szolidaritás szellemében szervezzük és a fegyelem kell, hogy jellemezze.

Tudjuk, hogy nem vagyunk egyedül. Szolidáris velünk az egész bányász-társadalom, vállalatunkkal kapcsolatban lévő más vállalatok dolgozó kollektívái, az ózdi kohászok, az MSZMP városi és megyei Bizottságai, a tanácsok, a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezete, a Baloldali Alternatíva Egyesülés és sokan mások.

Céljainkkal, törekvéseinkkel való azonosulásukat a demonstrációhoz személyes részvételükkel is alá kívánják támasztani a Mecseki Szénbányák, az Oroszlányi Szénbányák, a Borsodi Szénbányák, a Mátraaljai Szénbányák, a Nógrádi Szénbányák, az Országos Érc- és Ásványbányák, a Tatabányai Szénbányák, a Bauxitbányák Vállalat, a Veszprémi Szénbányák, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt, a Dorogi Szénbányák, az Országos Föld-

tani Kutató-Fúró Vállalat, az Országos Bányagépgyártó Vállalat, a Bányászati Aknamélyítő Vállalat Pécsi körzetvezetősége, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Bányai Dolgozók Szakszervezete, az Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete, a Pedagógus Szakszervezete, a Kereskedelmi, Pénzügyi, Vendéglátóipari Dolgozók Szakszervezete, a MaDISz, a Pécsi Zöld Kör, a Pannon Volán, a Mecsekvidéki Üzemélelmzési Vállalat, az Egészségügyi Szolgálat, a Szociáldemokrata Párt Pécsi Szervezete.

Dolgozóinkat, nyugdíjainkat hozzátartozóikkal, barátaikkal együtt várjuk augusztus 30-án, szerdán délután 3 és fél 4 óra között a 39-es dandár úton, a Központ és a Mecsek Áruház között, akik megértik, hogy több tízezer ember sorsa, jövője forog kockán, akik velünk érznek. A nagygyűlésre a sportcsarnok melletti üres téren (rossz idő esetén a sportcsarnokban) kerül sor.

Sokan aggódnak a vállalatban belül és kívül. Nagy viták folynak a vállalat felszámolásáról és következményeinek várható alakulásáról. Többen félnék, hogy a mai világban divatos nagy propaganda és mozgolódás nem árt-e a kollektíva valós érdekének. Van ezeknek az aggályoknak alapja, tisztességűkhöz pedig nem fér kétség. Nem kerülünk-e szembe az állami vezetéssel, a hivatalosan elfogadott koncepcióval? Nem uszítjuk-e magunkra a közvéleményt? Egyáltalán, igazunk van-e és miben van igazunk? Kiknek van félnivalója a vállalati felszámolás esetén? Lehetne tovább sorolni a kérdéseket.

Megnyugtató választ a fenti kételyekre nehezen lehet bárkitől is kapni. Azt viszont el kell várunk a vezetéstől — ha alulról építkezést, nyílt politikát, közmegegyezést, jogállamiságot hirdet —, hogy véleményünk nélkül, nélkülünk, rólunk ne döntsenek!

Ehhez pedig a dolgozók szavát, hangját hallatni kell! Néhány vezető is tolmácsolhatja véleményünket, állásfoglalásunkat, harcolhat és védheti az emberek érdekeit. De ez nem elég, mert annak a vezetésnek van csak hitele, és annak adnak a szavára, amelyik mögött a dolgozók túlnyomó többsége áll. Józan, reálisan gondolkodó, mértéktartó tömegere van

JELSZAVAINK: Nem kell a szén, nem kell az urán, mivel fűtünk holnapután?

A mának élő költségvetési diktatúra áldozatai vagyunk?

Bezárt bányák, tönkrement téészek, virágzó bankok?

Mi értéket termelünk — dolgozni akarunk!

Munkát! Kenyeret!

Kenyeret munkából! Nem munkanélküli segítyből!

Munkahely kell, nem segély!

Uránbánya és Paks: tőlünk olesó energiát kapsz!

Urános és szenes! Az utcára mehetsz?

Mentsük meg Baranyát! Munkát, tisztességes megélhetést!

Okuljunk Ózd példáján!

Munkahelyet a gyermekeinknek is!

Rendszerszemléletű döntést várunk!

Mi lesz velünk?

szükség, amely az erejét, véleményét megmutatja. Tudunk kell, hogy az augusztus 30-ára meghirdetett demonstráció nem menthet igaztalan ügyet, de a mi ügyünk nem igaztalan. Nem egy leromlott, fejvesztett, rosszul dolgozó kollektíváról van szó. Ezért kell még a döntéshozatal előtt hallatni szavunkat, megmutatni igazunkat és erőnket. Mi nem provokálni akarjuk az egyébként is súlyos

gondokkal, kilátástalan helyzettel küszködő vezetőket. Öszintén megmondjuk, hogy mi segíteni akarunk, világos, nyílt kérdéssel feltevésekkel, és elmondani azt, hogy olyan politikát és gazdaságpolitikát tudunk támogatni, amelyben a bányásztársadalom a becsületes, tisztességes, nehéz munkájáért megérdemelt bánásmódban részesül. Kérjük és várjuk, hogy a felvetéseinkre a nyílt választokat e kérdéseinkre a

dolgozók szemébe nézve mondják el! Felmerülhet, hogy a mozgolódásunkkal a vezetéssel szembe kerülhetünk és ez nem biztos, hogy jó lesz. Az a véleményünk, hogy nem szembehelyezkedésről van szó, hanem arról, hogy döntés előtt felelősségteljesebb, átfogóbb, a vállalat érdekeit túlhaladó mérleget kérvényezünk és bátorítsuk a vezetést, a pénzügyi kormányzatot. Mi nem ismerhetünk

minden összefüggést, de amit ismerünk, az azt bizonyítja, hogy súlyos hiba és pótolhatatlan kár származik az uránbányászat felszámolásából.

Több helyről is hallottuk, hogy a vállalat sorsában csak a vezetők érdekeltek, ők féltik az állásukat, rangjukat, a fizikai dolgozók majd találnak munkát maguknak. Ez a vélemény több okból is megfontolatlan, felelőtlen. Munkanélküli segítyt, esetleg munkát természetesen a vezetők is kaphatnak. Ilyen jövő azonban, úgy gondoljuk, sem a fizikai, sem a szellemi dolgozók számára nem csábító. Egyébként minden becsületes ember — márcsak az egyéni és valódi okok miatt is — nem lehet érdektelen a munkájával, munkahelyével kapcsolatban. Az az ember, aki fizikai, szellemi, vagy vezetői beosztását nem félti, jobb, ha veszi a munkakönyvét, hisz szabad munkahelyválasztási jog van Magyarországon. Szerintünk igenis félteni kell mindenkinek manapság a munkahelyét, beosztását. Úgy kell dolgoznia, hogy eredmények mutatkozzanak — mint ahogy az első fél évben úgy is van — és ezzel is bizonyítsuk fontosságunkat, az élethez való jogunkat. Félnivalója tehát mindenkinek lehet, mert egy radikális döntés sok családnál okoz anyagi, erkölcsi katasztrófát, legyen az takarítónő, vagy vezérigazgató.

Egy józan alternatíváról

Szinte az egész világon egységet alkot a bányai ipar és az energiát termelő ipar. Nemcsak szakszervezeti szempontból, hiszen mindenhol bányai és energiapi szakszervezetek működnek, hanem ennek a végső költségvetésének is együtt történik. Részleteiben vizsgálva, a bányászati tevékenység mindenhol veszteséges, az energiatermelés viszont igen magas nyereséggel dolgozik. Ez a része a dolognak így van Magyarországon is?

Erről kérdeztük Gyulai Sándor vszb-titkárt, aki a következőkben foglalta össze nézeteit, mondta el véleményét.

— Valamikor a bányák közelében nem véletlenül épültek meg az erőművek. Nem véletlenül volt a bányai és az erőmű egy egysége. Így a kettőnek a termelése, nyeresége, vesztesége kompenzálta egymást, s valójában nyereségesnek tűnt a tevékenység. Egy biztos, napjainkban el kellene érni, hogy a veszteséges kitermelő ipart ne arra ösztönözzük, hogy veszteségeit tovább növelje, hanem valamilyen módon az erre vonatkozó érdekeltiséget is meg kell teremteni.

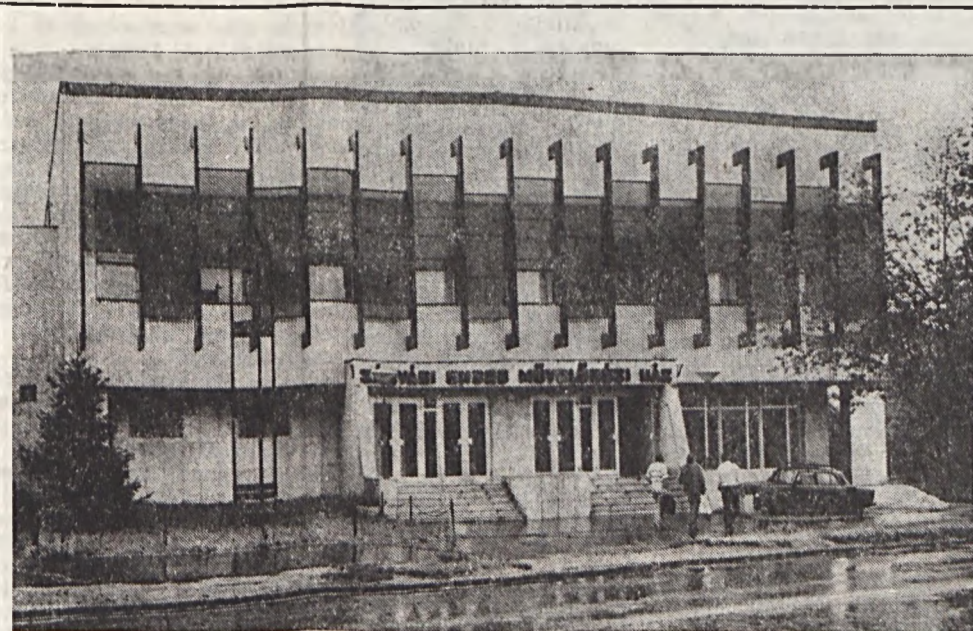
— En úgy látom, hogy jelenleg mindenki attól fél amikor a veszteségekről beszél, hogy a veszteséges vállalatok abban voltak érdekelve — s ez nem lehet tovább —; hogy minél nagyobb dotációt szakítsanak le. Nem voltak érdekelve abban, hogy a dotációt visszafogják. De ha, a példánknál maradva, egy vállalatban belül dolgozik az erőmű és a bányai, akkor eleve olyan paramétereket állít fel, ami nem növeli a veszteségeket. Belül marad a veszteség, s nem az állam, a kormány szintjén csapódik le. Nincs külön veszteség, illetve nyereség, hanem egy vállalat által befizetett nyereségadó.

— Nem szorgalmazzuk az összevonást?
 — Szorgalmazzuk, de nemcsak mi, hanem az egész bányai ipar. Az energiapi ipar erre közömbös, mert meg van határozva, hogy ennyi nyeresége lehet, a többit elvonják tőle. Ez is újabb ellenérdekeltséget kiváltó ok. Kétszer van ellenérdekeltség ebben a vertikumban, jöllehet, ha egy lenne, azonos érdekeltiség lenne, s szerintem, sokkal megnyugtatóbb, igazságosabb normatíva volna az egész szabályozás. Az egész világon így van. Nem győzőm eleget mondani: a bányai és az energiapi egy. Nem is lehet ezt másként elképzelni.

— Nonszensz az is — nem rólunk van most szó —, hogy a bányavállalat nem folytathat kereskedelmi tevékenységet. Nem adhatja el például a szénét. Felfoghatatlan, hogy van egy Tűzép, amely monopol helyzetben van, amely meghatározza mennyiért veszem meg, s mennyiért adom el a szénét. E kettő között óriási árrés van. Nem ott csapódik le tehát a haszon, ahol dolgoznak, hanem ott, ahol könnyedén eladják. Miért nem értékesíthetnek a szenesek, miért nem kaphatnak export, import jogot, nem értem?

— Azt látom, hogy a kormány semmi másra nem megy, mint elvonni, veszteséget megszüntetni. Ez azonban nem gazdaságpolitika. Olyan nincs, hogy csak az elvonásra töreksszen, ugyanakkor semmit, vagy alig investáljon. Arról nem beszélve, hogy ha az egyik oldalon megszüntetem a veszteséget, nem biztos, hogy a másik oldalon meg is marad a nyereség. En így látom ezt a kérdést, ami, ha továbbra is így marad, csak halmozni fogja a gondokat — mondotta nem kis pesszimizmussal Gyulai Sándor.

Veress Tamás

Lenni, vagy nem lenni? (Cikkünk a negyedik oldalon.)

Fotó: Csüdüör

Előzetes vitaanyag az MSZMP küldöttértekezletére

A mint arról már hírt adtunk, az MSZMP Központi Bizottsága október elejére összehívta a párt XIV. kongresszusát. Az MSZMP MÉV Bizottsága június 29-ei ülésén elhatározta, hogy a kongresszusi felkészülés érdekében augusztus 25-én, pénteken vállalati küldöttértekezletet tart, melynek feladata lesz a kongresszusi dokumentumok minősítése, közös politikai álláspont kialakítása, a kongresszusi és megyei pártértekezleti küldöttek megválasztása.

A közös politikai álláspont kialakításának segítésére megbízott két munkabizottságot, hogy gazdasági, politikai és szervezeti kérdésekről készítsen előzetes vitaanyagot, s azt bocssássa a párttagság, a vállalat egész dolgozó kollektívájára, hogy a küldöttértekezleten résztvevő küldöttek, a megyei és kongresszusi küldöttek felkészülését segítsék. Alábbiakban az előzetes vitaanyagot teljes terjedelemben közöljük.

Gazdasági, gazdaságpolitikai kérdések

Egyetértünk az ország gazdasági-politikai összeomlásának megelőzését célzó minden olyan intézkedéssel, mely a valós összefüggések felelős mérlegelésén alapszik.

Az országos gazdasági döntések politikamentes kialakítását támogatjuk, de nem tudunk egyetérteni pillanatnyi előnyök alapján hozott, káros határozatokkal, tartatlannak érezzük, hogy az országban kialakítandó valós értékrendek csak pénzügyi szempontok szerint kerüljenek kidolgozásra.

VÉLEMÉNYÜNK A VÁLLALATI HELYZETÉRŐL

Az objektivitás megköveteli, hogy saját véleményünk ismertetése előtt közreadjuk Horváth Ferenc ipari miniszter 1989. június 14-én írt levélrészletét, melyben vállalati helyzetét a következőképpen ítéli meg:

„Az a tényt senki sem vitatja, hogy a vállalat termelékenységi mutatói

egyenletesen javultak és nemzetközi összehasonlításban megállják a helyüket — szovjet szakértők véleménye szerint is —, viszont a lelőhely geológiai adottságaiból adódóan a változatlan, vagy várhatóan csökkenő ár mellett, a növekvő termelési költségek miatt, az állami támogatás jelentős mértékben emelkedik. Ez pedig a népgazdaság részére elviselhetetlen terhet jelent és megérdemelt gazdaságpolitikai elveinkkel nem egyeztethető össze.

Őszintén remélem, hogy ennek a nagyműtű vállalatnak a kollektívája, mely az eddigi tevékenység során elismerésre méltó eredményeket ért el, a vállalat jelenlegi helyzetét a népgazdaság súlyos gondjaival összhangban ítéli meg, és a tervezett intézkedéseket, ha nehezen is, de megértéssel fogadja.”

A vállalati helyzet megítélésekor hangsúlyoznunk kell, hogy a vállalat léte nem kizárólag bennünket érint, mert:

— jelenleg is érvényben

lévő kormányközi egyezmény alapján dolgozunk,

— kapcsolataink a népgazdaság részére számos konkrét pénzügyi előnyt biztosítanak,

— a nemzeti vagyon egyik jelentős ásványkincsének kutatását, kitermelését és hasznosítását véggezzük, sok országos tevékenységgel ellentétben, nemzetközileg elismert színvonalon,

— az országos műszaki-tudományos élet számos területén tevékenykedünk eredményesen,

— vállalatunk tevékenysége megyei és városi szinten meghatározó a jelenlegi munkaerőhelyzet szempontjából,

— közvetlenül és közvetve körülbelül 30 ezer ember sorsának vagyunk alakítói.

POLITIKAI ÁLLÁSFOGLALÁSUNK A VÁLLALATRÓL

A vállalat bányászati tevékenységének felszámolásával nem értünk egyet, a hatalmas költségekkel már megkutatott és feltárt ásványkincs kitermelését és hasznosítását — esetleg csökkentett ütemben — folytatni kell:

— a vállalatvezetés által megkezdett hatékonyságot javító munka- és üzemszervezés radikális, de emberes végrehajtásával képessé kell válnunk az önálló, eredményes működésre. Ezt a tevékenységet messzemenően támogatjuk,

— a munkához való jogot komolyan vesszük és elvárjuk, hogy a felettünk

ítélkezők felelősen mérlegeljenek,

— vállalatunk gazdaságosságának megítélésében bekövetkezett drasztikus váltás oka a népgazdaság tragikus helyzete, s nem az itt folytatott tevékenység romlása, amit az évtizedek óta egyenletesen javuló termelékenységi mutatóink igazolnak.

Politikai, szervezeti kérdések

Olyan pártot akarunk:

— mely alapvetően politikai, mozgalmi jellegű, ugyanakkor megőrzi, továbbfejleszti a munkásmozgalom elméleti értékeit, kész kialakítani világos, hosszabb távra szóló stratégiát;

— melynek stratégiai célja a társadalmi fejlődés előmozdítása, a nemzeti sajátosságoknak megfelelő demokratikus szocializmus építése;

— ennek egyrészt a gazdaság törvényszerűségeit, a világgazdaság követelményeit érvényesítő nyitott, teljesítményelvű, hatékony,

— vegyestulajdonú, a fő ágazatokban a közösségi, állami tulajdon meghatározó szerepét fenntartó gazdasági rendszeren kell alapulnia,

— másrészt a kollektivizmus, a szolidaritás, a szabadság és egyenlőség, az igazság, az értelem, a humanizmus és a béke legyeinek maradandó értékei;

— mely alkalmazkodik a többpártrendszer viszonyaihoz, egyértelműek a szándékai, cáfolja a rosszhisz-

mű feltételezéseket, meg-alapozott érvek alapján vitázik, javítja propagandáját,

— mely elvet minden olyan törekvést, amely a politikai akarat érvényesítését erőszakos úton és módszerekkel kíséri meg, társadalmi békétlenséget szít és anarchiához vezet,

— mely támogatja azt a politikai intézményrendszert, mely lehetőséget teremt a különböző érdekek intézményes kifejezésére, egyeztetésére, politikai akarrattá formálására,

— mely minden dolgozó pártjaként határozza meg önmagát,

— melynek működési rendjében a demokratizmus a meghatározó, de ez nem akadályozhatja a döntés- és cselekvésképességet, nem jelentheti a pártfegyelmet követelményének elhagyását,

— mely képes különválasztani az események politikai minősítését a történelmi értékeléstől,

— mely élni tud az egy munkahelyen dolgozó párttagok szervezeti erejének politikai előnyeivel, ugyan-

akkor lehetőséget ad tagjainak a lakóterületi szerveződésre, országgyűlési képviselők és tanácstagválasztások idején pedig képes a választók tömegeit megnyerni,

— mely támogatja az olyan ifjúsági szervezet működését, mely a szocializmus történelmi perspektívája mellett elkötelezett, az MSZMP-vel politikai, stratégiai szövetséget vállal. Számukra az MSZMP képviseletet biztosít, segíti működésüket,

— mely szervezeti felépítésében, működési rendjének reformjával jobban alkalmazkodik a megváltozott feladatokhoz. A taggyűlés legyen a politizálás alapvető fóruma, mely a politikai cselekvésekre vonatkozó bármely kérdéssel szemben nyitott, az nyilvánosságra hozhatja, erre vonatkozó bármely kérdéssel döntést hozhat, ha az nem ellentétes a párt politikájával és szervezeti szabályzatával. Alakuljon helyi pártszervezet Pécs városában választmánnyal és a vállalatnál egytestületes pártbizottsággal,

— melynek minden szervezete önálló anyagi eszközökkel rendelkezik, aminek alapvető forrása a havi bruttó kereset 1 százalékát kitevő adómentes tagdíj, s amelynek felhasználásáról a tagság dönt és ellenőrzi.

A tervezetlet összeállító munkabizottságok csak a főbb szempontok szerepeltetését tartották szükségesnek, mert a vállalati küldöttértekezlet résztvevői az előző tájékoztatók alapján a részletek teljes ismeretével már rendelkeznek, más rész kérdések később kerülnek kidolgozásra.

Történik-e végre valami? Elsődleges cél a szakmunkások megtartása

Ezt kérdezik lépten-nyomon, üzemekben és az utcán. Csinál-e valamit a vállalatvezetés vagy letaglóztan várja az elkerülhetlent?

Katasztrófálisan rossz a hangulat, az emberek féltik jövőjüket, féltik kenyerüket, és teljes a bizonytalanság: ki, mikor, meddig, hol dolgozhat, esetleg távozzon? Megkezdődtek az egymásra mutogatások, az öngazolások, hangsúlyozott a Központ- és vezető-ellenesség.

Mindenknek van jogos és igaztalan, szervezett és szervezeten része, egy azonban biztos. Alapja a vállalat sorsának bizonytalansága. Mi az amit tehetünk ez ellen?

Először is hangsúlyozni kell, hogy célunk, mégpedig kizárólagos célunk a vállalat fennmaradásának megőrzése. Nem szabad megértésünkről biztosítani azt a kormányt, amely szűklátókörű pénzügyi politikájával tönkreteszi az energiahordozó-termelő iprágot, s amelynek lyukacszebében egy fitying sincs arra, hogy külföldről szerezze be a bányai partermékeit.

Egy percig sem nyugodhatunk bele abba, hogy előbb beszélnek a megszüntetéséről, s majd utána, valamikor az új munkahelyek teremtéséről.

Május óta arról mennek tucatjával a jelentések, a bizonyítások a kormányhoz, a minisztériumokba, főhatóságokhoz. Ezek a jelentések számszerűen, adatokkal bizonyítják létünk jogosságát, népgazdasági szükségességét.

Mennek persze levelek a politikai-társadalmi szervektől is, és lassan jönnek a válaszok Némethtől, Jasától... Nagyon igazak a költő szavai a válaszok minőségére: „Szívére veszi terhünk, gondunk. Vállalára venni nem bolond...”

Egyáltalán mit lehet tenni ilyen helyzetben? Keresni és kutatni kell a lehetőségeket. Tervbe van véve egy jelentős létszám-csökkentés, elsősorban adminisztratív, ezen belül is főleg a Központ területén. Erdemes megemlíteni, hogy január óta több mint 700 fővel csökkent a vállalat létszáma. Itt kell kihasználni a korengedményes nyugdíj, a rehabilitáltak, keresetkiegészítések lehetőségeit.

Keresni kell a megélhetés egyéb forrásait. A vállalati eszközállományt, a gépparkot, a szellemi kapacitást fel kell ajánlani, üzletet kell szerezni. De az országban nincs tőke, pang a piac. Tehát egyelőre csak morzsák hullanak, és azok nagyobb részét is a közvetítők zsebelik be. En-

nek ellenére is ez az a terület, ahol minden ötlet, minden hasznosítható gondolat aranyat ér és, ahol egyre bővülnek a lehetőségeink.

Tudomásul kell azonban venni, hogy a döntés végző szava nem nálunk van. Ha mégis a legrosszabb történne, akkor is ragaszkodnunk kell az 1993-ig történő fennmaradáshoz, hogy legyen idő új tevékenységek beindításához, piacok megszerzéséhez, emberek átképzéséhez. Ez a vállalat, ez a kollektíva rengeteg mindenre képes.

Sok-sok minden történik most a vállalatnál. Gazdasági és bulvárlapok írnak rólunk, vagy készítenek vállalati interjúkat. Ismertté váltunk. A közvélemény lassan ráébred — talán a kormányzat is —, hogy a Magyarországon termelt villamos energia közel 50 százalékát biztosító hazai energiahordozót nem szabad lesöpörni az asztalról. Gazdaságilag lehet szorítani a vállalatot, megszüntetni nem. Ezt bizonyítjuk, ezt támasszuk alá munkánkkal, jelentéseinkkel, melléktevékenységi próbálkozásainkkal, új szervezeti formák bevezetésével.

És ezt demonstráljuk augusztus 30-án.

Érdi Krausz Gábor

Sokféle szóbeszéd járja a vállalat felszámolás elleni kiút keresését. Többen tudni vélik, hogy különböző munkák elvégzésére vegyesvállalati formák, részvénytársaságok, kft-k alakításával próbálkozunk. A tőkével rendelkező vállalkozók — akikkel tárgyal a vállalat — között a jólétesültek szerint megtalálhatók kanadai, osztrák nyugatnémet, olasz, francia, sőt, még a mesébe illő gazdagságáról és fejlett iparáról híres japán és dél-koreai cégek is kacsingatnak felénk.

Bár tudjuk, a kulisszák mögött mozog valami, de azt is, hogy ennyire azért nem rózsás a helyzet, nincs szó arról, hogy kapcsolódna az érték a nyugati tőkés, vállalatok. A pontos tájékoztatás miatt kértük Kovács László gépészeti és energetikai főosztályvezetőt arra, hogy röviden „helyesbítse” a szóbeszédet.

— Milyen nyugati cégekkel és milyen munkák elvégzésére van pillanatnyilag esélyünk?

— Azzal kell kezdenem, hogy pontos, konkrét tájékoztatást nem adhatok. Egyszer azért, mert a külföldi cégek jelentős részénél még a tárgyalások elején tartunk, illetve még odáig sem jutottunk el, így erről ma szólni csak plety-

kaszinten lehetne. Másodszor azért sem szerencsés beszélni összességében a lehetőségeinkről, mert nem mi vagyunk az egyetlenek, akivel a megrendelő tárgyal, s így versenytársaink akadnak bőven. Tehát ómiattuk sem nyilatkoznék szívesen. Úzletről van szó.

— A jelenlegi tevékenységeink közül a nyugati cégek irányába az öntödét, a gép- és acélszerkezetgyártást, műszergyártást, gumis és korrózióvédelmi tevékenységünket tudnánk felajánlani.

— Általában, akik jelentkeznek gyártásra megrendeléssel, vagy ajánlatot, nemcsak hozzánk jönnek, hanem a megye, illetve az ország többi vállalatánál is hasonló módon lépnek fel. Ahhoz, hogy velük kapcsolatot tudjunk teremteni, vagy gyártási szinten megrendelést tudjunk kapni, a feltételeiket kell, hogy teljesítsük. Az egyik a magas színvonalú minőség, a másik pedig az ár. Az árban, a jelenlegi konstrukcióban — a vállalat rezsizszámolású rendszere miatt — korlátozottak vagyunk, de ezt át tudjuk hidalni, hogy a versenytárgyalásokon eredményesen tudjunk fellépni. A minőséghez pedig fel kell készülnünk megfelelő ellenőrzési szervezettel, műszereket, gépeket kell be-

(Folytatás a 4. oldalon)

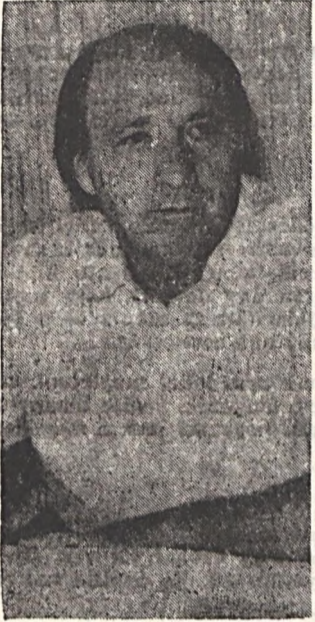
Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja
Felelős szerkesztő:
Kablár János
Szerkesztő:
Ragoncsa János
Szerkesztőség:
7633 Pécs, Hajnóczy u. 35.
Telefon: 15-851
Vállalati telefon: 33-53
Kiadja:
a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó:
Bodó László
Kiadóhivatal:
7601 Pécs, Hunyadi út 19.
Telefon: 15-000

MÉV Nyomda
7633 Pécs.
39-es dandár út 19.
Felelős vezető:
Spercel János

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési díj egy évre:
55,20 Ft
Előfizethető:
a saakszervezeti bizalmiakkal
Ny-623-4

Az új kutatási osztályvezető Majoros György

— Nagyon szerettem azt a munkát, igaz a szakmát is. Az ország összes hegységét gyakorlatilag megkutatott az elmúlt harminc év alatt és én mindig részt vettem. Irányítóként, egyszerű munkásként is. Rengeteg szakmai ismeretet, rengeteg kutatási anyagot gyűjtöttünk össze ezen idő alatt.

— Az elmúlt évtizedben koncepcióváltozás történt az egész világon. Az uránárak csökkentek, volt egy csernobili katasztrófa, most itt van a leszerelés, s ezekkel is magyarázható, hogy az olcsón letermelhető lelőhelyek irányába toldott el a kutatás. Az úgynevezett perkolációs területek kutatására. Mi is végrehajtottuk ezt a koncepcióváltást az üzemben. Fokozatosan csökkent a lelőhely kutatása, s fokozatosan növekedett az ilyen fajta olcsón letermelhető lelőhelyek kutatása. Költségeink jelentős része 1985-től kezdve már erre ment rá. Már vannak eredményeink Bátaszék környékén, ahol jelentős a fémvagy. Gyakorlatilag már termelhető.

— A diplomamunka során kerültem kapcsolatba a vállalattal, az akkori balatonfüredi kutatásnál. Így természetes volt számomra, hogy 1958-ban elvégezve az egyetemet, idejöké dolgozni. Balatonfüredre kerültem, ott voltam hét évig, kezdetben beosztott térképész geológusként, később csoportvezetőként.

— Szakmai tevékenységemben meghatározóvá vált ez az időszak, hiszen a permi képződményekkel elköteleztem magamat — igaz, már a diplomamunkámat is erről írtam —, s végül is ma is ezzel foglalkozom. Tudományos munkásságom is ott alapult meg. Doktori disszertációm is a permi képződményekről szól, s régóta befejezésre vár a kandidátusi disszertációm, ami már nemcsak a permi, hanem a teljes paleozoikumot öleli át.

— A füredi csoport megszűnése után, 1965-ben kerültem a Kutató-mélyfúró üzembe. A geológiai részleg vezetője voltam a '70-es évek elejéig. Az akkori üzemi átszervezéskor neveztek ki az üzem főgeológusának. Attól kezdve ez év júniusáig, mostani beosztásomba kerüléséig azt a feladatot láttam el.

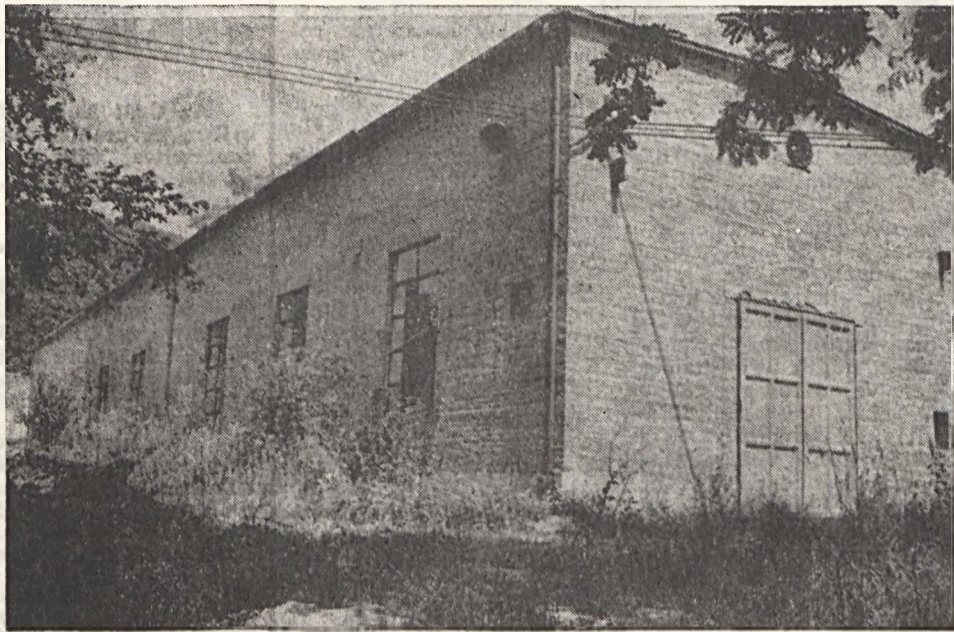
— Úgy gondolom, nagyszerű gárdával dolgoztam együtt az évek során, igen jó szakmai és emberi kollektívává kovászkodott össze. Jól éreztem magamat körükben, jó volt együtt dolgozni ezzel a társasággal. Egy kicsit ezért is volt rossz eljönni az üzemből.

— Mindig szerettem a szakmát, előadásokat tartottam, cikkeket írtam, sok társaságnak vagyok tagja, egyszerűen szabadidőmet is a hivatásom teszi teljessé. A kikapcsolódást is ez jelenti számomra.

— Mit mondjak még? Feleségem gyógyszerész, van két fiúnk, a nagyobbik állatorvos, a kisebbik gépészmérnök, a III. sz. bányauzemben, a számítógépes csoportban dolgozik. Ja, és a legfontosabb, hogy van egy kislány unokánk — mosolyodik el az osztályvezető.

V. T.

Kft a vállalaton belül, új építési módra

Felvételünkön a bakonyai kompresszorház, a majdani építőelemgyár látható.

Fotó: Csöndör

Miközben Zámbo József tervezési osztályvezetőt hallgatom, eszembe jutnak az utóbbi évek napvilágra kerülő — gazdaságosságot serkentő — dugába dőlő próbálkozásai. Nem a kibontakozási program egyenes következménye, hogy most annyira szeretnék — de nem igyekszünk — bevonni a külföldi tőkét. Eddig is akartuk. A vegyes vállalatok is jól jöttek volna, a nyugati technika, a technológia meg már mesebe illő jó dolog lenne a kimustrált géppark, a költőké szerepére alkalmas technológiánk helyébe. Bár üdvös lenne régóta, de még ma is mentőkötélként hatna fuldokló gazdaságunknak.

De a fuldokló már annyira prüszköl, alá-alámerül a vízben, meg hát erre sincs, hogy az előtte csobbanó kötelet — amit már többször is felé lendítettek — észrevegye, s legalább a karjára tekerje.

— 1985 óta igyekszünk, hogy a svájci PLASTBAU technológiát meghonosítsuk Pécsen, az országban. Ez a technológia forradalmasította az építési rendszert, mert gyakorlatilag egy hagyományos vasbetonvázat és egy modern könnyűszerkezetet egyesít. Korszerű,

átgondolt építési rendszerről van szó. Száz szónak is egy a vége, '85 óta próbálkozunk — a vállalat — összehozni valamilyen gazdasági társulást. Igaz, akkor mások voltak a lehetőségek. Nem sikerült, bár minden évben háromszor-négyszer ott tartottunk, na, majd most...

— Ez év márciusában, ki tudja már hányadik próbálkozásként úgy tűnt, valami most sikerülni fog. Igaz, mindvégig arról volt szó, hogy ezt a technológiát a magyarok veszik meg, de kellett volna ehhez kétféle svájci frank. Ez nem volt, de még ennek forint fedezete sem állt a társulás rendelkezésére. Így végül is a svájciak beadták a derekukat, s beléptek társnak, bár eddig nem akartak. A valutaigény nagyrészt így adják a társulásba. Végül megalakult egy kis kft, ami 6-7 hónap után átalakul, vagy részvénytársasággá, vagy nagyobb társultárájú kft-vé.

— E kis kft-ben bent van a Kereskedelmi és Hitel Bank, a Tiszamenti Regionális Vízművek, a Dunántúli Cipőkereskedelmi Vállalat, a MÉV, a svájci PLASTBAU és egy dublini cég.

— Most ott tartunk, hogy a patacsi lakótelepen épülnek fel a referencia épületek, egyelőre egy 91 lakást magában foglaló szalagház. Igazából akkor dől el, hogy érdemes-e tovább építeni e technológiával gazdasági, műszaki, gyorsasági szempontok alapján.

— Nem lehet előre tudni, hogy melyik technológia a leggazdaságosabb? Már csak azért is, mert három technológiával készülnek a lakások Patacson?

— Nem hiszem, hogy van ma Magyarországon valaki, aki meg tudja mondani, hogy egy hónap, fél év múlva milyen árak lesznek. Számításaink természetesen vannak s kedvezőek. Bizom abban, hogy e számítások bejönnek, s engem igazolnak majd. Öt-nyolc százalékkal olcsóbb ez az építési mód, mint az általánosan építési rendszerekkel készített lakás négyzetméterára. Rendkívül gyors a többivel szemben és negyven százalékkal kevesebb a hőenergia igénye. Azaz a fűtése ennyivel olcsóbb, s ezt nem is betonhoz, panelhoz, hanem porotontéglához viszonyítottuk.

— Igaz, hogy a bakonyai kompresszorházban gyárt-

ják majd az építőelemeket, hogy ide telepítik a svájciak a gyártósort?

— Igen, a svájciak egy csökkentett gépsort telepítenek oda, amit a kft bére vesz 7 hónapra. Az ekkor gyártott elemek már a patacsi építkezésre kerülnek. Még annyit, hogy a kivitelező a Tiszamenti Regionális Vízművek, ami egy építőipari cég — ők építettek Mongóliában a wolf-rambányászat összes külszíni létesítményét —, s velük szeretnénk az országban is a PLASTBAU technológiával építtetni. De visszatérve a kérdésre, a későbbiekben kibővítjük a gépsort, amit már megvesz a kft.

— A gépsor naponta 1000 négyzetméter elemet képes gyártani és a megállapodás szerint, legkésőbb november 15-én róla már elemeknek kell lejönnie. A gépsor éves szinten egy műszakban 500 lakást tud elkészíteni. Most, a kezdeti 7 hónapban két műszakban gyártjuk majd az elemeket, s így 500 lakás építésére lesz elegendő anyagunk. Az igényektől függ majd, ezért lehet, hogy három műszakban indítjuk be a gyártást. A későbbiekben, ha a kft megvásárolja, azaz kiegészíti a gépsort, akkor egy év alatt, egy műszakban már 1500 lakás gyártására leszünk képesek.

— Évente ennyi lakáseletemet, hol és kinek akarnak értékesíteni?

— A kft nemcsak gyártással, hanem lakások építésével is kíván foglalkozni az egész országban. Nem kívánjuk kiadni a kezünkben a PLASTBAU építési módot. Terveink között az is szerepel, hogy Európát mi látnánk el ezen építési mód kiviteli tervei.

— Ez az első kft, pláne nyugatiakat is magába foglaló, ami a vállalattól megalkult?

— Igen, a tudomásom szerint legalább is, bár van folyamatban másik is. A szerződést július 27-én írták alá a kft tagjai. Meg kell hogy mondjam, a négy évig tartó huzavonák után nem bíztam abban, hogy a szerződés összejön. Végre valahára — mondotta az osztályvezető.

Veress T.

A trafikról, a biztos jövőről meg a puskáról

Az V. sz. bányauzemben Földesdi István körletvezetőt, amikor arról kérdezem, hogy a vajúgás a vajúgók miként tekintenek a vállalat esetleges felszámolására és, hogy...

A mondatot nem tudom befejezni, mert a szavamba vág és sorolni kezdi felgyülemlett észrevételeit.

— Nem veszik komolyan, nem hiszik egy fikarcnyit sem, hogy a vállalatot felrúghatják egy jól irányzott döntéssel. Bosszantó és elszomorító, de komolyan egyikük sem hiszi, hogy munkanélküli is lehet. Biznak a szerintem reménytelenben, abban, hogy megmaradunk.

— En megértem őket. A bányász az bányász, ez a mestersége, aki ráadásul megszokta a magas keresetet. Nem megélni, de elképzelni sem tudja, hogy

hatezer forintból is élnek ma még családok. Megértem azért is őket, mert nem tudják, nem tapasztalják, hogy a vállalat, a város, a megye vezetése érdeemben tesz-e, s ha igen, mit az érdekekben. Levelek mennek ide-oda, de, hogy egyre is érkezett volna érdemi válasz, azt már a kutyá sem tudja.

— Az embereket csendes tépelődésükről viszont kérdezze maga — mondja nyomatékosan a körletvezető, amikor a IV. szinten kiszálltunk a kasból.

A 35-ös csapat munkahelyén a csapatvezető vajúgótól és két emberétől kérdezem átérzik-e a vállalat esetleges bezárásának tényét? Azt, hogy jölni fog-e munka nélkül is maradhatunk. Mondjuk. Gondoljunk egyszer már végre a legrosszabbra is.

Percek telnek el, senki sem válaszol. A csapatvezető törli meg a gyászos csendet.

— Csúnya dolog lenne, ha megszűntenék a vállalatot. Évtizedeket töltöttem el itt az emberek közül sokan, ráment az egészségük, most meg le is üt, fel is üt, éljünk abból amiből tudunk?! Rossz vice ez kérem! Az öttagú családommal mi lesz? Kinek van már kedve ebben a korban, ennyi itt töltött év után az ország másik szegletébe költözni? Mert, hogy esetleg ott lenne munka. Itt nem úgy állnak a dolgok, hogy lesz munkaalkalom.

— Nem kóser ez az egész — szól közbe Léb József segédvájár — még, hogy felszámoljanak minket?

(Folytatás a 4. oldalon)

Felvételünkön a fejtesben megtartott „kerakasztal” beszélgetés résztvevői láthatók. Jobbról balra: Tiber András csillás, Léb József segédvájár, Timotity Zoltán aknász, Földesdi István körletvezető, a cikkíró és Miskolci László csapatvezető. Fotó: Csöndör

Lenni, vagy nem lenni?

(Elveszett illúziók)

Augusztus vége, szeptember eleje a művelődésben, az oktatásban az idény, az évad, a tanév kezdete, mely évről évre a — gyermek-korból mindenki által ismert — enyhe szorongást, kellemesen izgatott várakozást, de leginkább új tervek és feladatokat hoz számunkra. Ezúttal azonban — hosszú évek gyakorlatától eltérően — nem a tervekről és a feladatokról „nyilatkozom”, hanem a művelődési ház megmaradásának esélyeit, lehetőségeit próbálom végiggondolni. Bár cikkem shakespeare-i címe tragédiát sugall, a művelődési ház jelenlegi helyzetéről mégis Nagy Bandó András szilveszteri vicce jut eszembe: „Mi ez? — Ez itt egy művelődési ház. — Ki ő? — Ő egy népművelő. — Egy? — Igen, egy. A többi elfogyott.” Itt tartunk, de csak egy lépésre attól, hogy se művelődési ház, se népművelő.

(A HELYZET)

A művelődési háznak fenntartók vannak. Megkülönböztetünk tanácsi (állami) és szakszervezeti (vállalati) fenntartásban működő intézményeket. A fenntartók a társadalmi munkamegosztásban létrehozott értéktöbbletből finanszírozzák a művelődési házakat, fedezik a fenntartás költségeit (bérek, fűtés, világítás stb.) és költségvetési támogatást biztosítanak a tartalmi tevékenységhez.

A Ságvári Endre Művelődési Ház az elmúlt 10 évben — amikor Magyarországon egyre inkább az derült ki, hogy vagy nincs értéktöbblet, vagy eltűnik valahová — a tartalmi munkát saját bevételeiből, illetve pályázataival elnyert céltámogatásokból menezdelt, mivel vállalatunk csak a fenntartáshoz szükséges nem kis összegeket tudta biztosítani. Az elmúlt 2—3 évben a fenntartási költségek rohamos növekedése miatt (amelyekkel a vállalati támogatás nem tudott lépést tartani) a művelődési ház bevételeinek egy részével már a fenntartás gondjainak kellett enyhíteni.

A könyvtár, a fúvószenekar, a tömegsport, a munkásszállói önkormányzati bizottság tőlünk függetlenül gazdálkodik; a vállalat fedezi fenntartásukat és működésük teljes költségét. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a mi koldusbotunkra is támaszkodnak, hiszen az ő gazdasági ügyintézésüket és az ahhoz kapcsolódó egyre növekvő adminisztrációt (személyi jövedelemadó, áfa stb.) mi végezzük, sőt, a könyvtár és a fúvószenekar fenntartási költségeinek egy része a művelődési ház dologi költségei között bujlik meg. Azaz: aki nem tudja elartani magát, úgy tesz, mint ha másokat is el tudna tartani. Ennek a groteszk, de szimbolikus helyzetnek a felismerése már némi esélyt ad a megmaradásra és egy kis lépés a helyes kiút megtalálásához.

(MI A TEENDŐ?)

Először is világosan, tisztán, áttekinthetően fel kell mérni, mi, mennyibe kerül és ebből mit tudunk kifizetni és mit nem tudunk. A művelődési ház fenntartására (függetlenül könyvtártól, fúvószenekartól, tömegsporttól stb.) 1990-ben 4,8—5 millió forint szükséges. Vajon tudja-e vállalni a MÉV 1990-ben a fűtési, világítási, takarítási, épületfelújítási költségeket, ami körülbelül 2,5 millió forint? És honnan lehet előteremteni a mindennapi kinyitáshoz szükséges további 2,5 milliót? Azt hiszem, csak egyféleképpen, ha a művelődési ház közös fenntartású, sajátosan különleges profillal rendelkező kulturális intézménnyé válik, ahol művelődési ház, oktatási, vagy átképzési bázis, színház és mozi működik együtt, egy épületben. Ebben az esetben a fenntartók köre is bővíthetne: a vállalat és a szakszervezet mellett a városi és megyei tanács, a SZOT, a BDSZ és a Művelődési Minisztérium talán közös összefogással képes lenne évente 5 millió forint támogatás biztosítására. Ez az új helyzet önállóságot, új adminisztrációs és jogi feltételeket, kereteket követelne. Fenntarthatatlan — mint ahogy az élet más területein is — a jelenlegi túlszabályozottság, bürokratizmus, és nem utolsósorban a feudális szemlélet.

(AMIBEN NEM HISZEM)

A kultúrpolitika mostanában a semleges kívülálló szerepét játssza. A mind katasztrófálisabb gazdasági körülményekre hivatkozva csökkenti, vagy „szintentartja” a támogatást, magára hagyja a kultúrát, miközben rászabadítja a piaci törvényszerűségeket. Persze, könnyebb a kultúrát kiszolgáltatni kínálat-kereslet viszonyainak, mint bekapcsolódni az újraelosztásért való harcba, ahol országos szinten az ipari- és agrárlobbyval, helyi szinten a tanácsokkal és a velük összefonódó állami intézményekkel kell megküzdeni. Az meg már butaság, hogy ebben a magyaros kultúr-vegyessalátában egyszerre érvényesülnek majd a piaci és esztétikai sajátosságok. Ez nem megy. Világossá kell tenni, milyen tevékenységeket, művelődési formákat, intézményeket dotálunk és milyeneket nem. Két pólus között széthúzódhat a mezőny. Ehelyett most mi történik? Botcsinálta „kultúrpolitikaink” a két pólust egymásba tolják, kifizetik a kettő közötti sokszínű átmenet lehetőségét. Az eredmény: a versenyből a piac könyörtelen logikája szerint nem az értékek kerülnek ki győztesen, mert azok nem, vagy alig hoznak nyereséget.

(EPILOGUS:

sírás, nevetés, holnap lesz a temetés)

Sajátosan magyarul groteszk sírni és nevetni való — hangulattól függően,

egyéni ízlés szerint — az a kép, amely lassan (de reménykedjünk, hogy nem biztosan) felmerül: egy országosan elismert, kulturális-művelődési-művészeti értékeket sorozatban létrehozó, évi körülbelül 5 millió forintból fenntartható és működtethető művelődési intézmény, városának és megyéjének asszisztálása mellett kileheli a lelkét a sok-sok milliárdot évről évre eredménytelenül felémészto magyar gazdasági kényszer szorításában.

Itt tartunk a XX. század végén: ennyire futja, illetve ennyire sem futja, amikor kultúráról van szó. Az árát azonban régóta fizetjük valamennyien, miközben újabb és újabb szellemi, de forintban nem kifejezhető adósságaink, ki egyenlítőlen számláink — ezen az évtizedekig improduktívna bélyegzett területen is — addig halmozódnak, amíg be nem következik a csőd, az összeomlás, a katasztrófa.

Vincze János

Az ózdi kohászok szolidárisak velünk

Az Ózdi Kohászati Üzemek főbizalmi-testülete úgy határozott, hogy amennyiben az uránbányászok augusztus 30-ára tervezett demonstrációja megvalósul, szolidaritást vállalnak mellettünk. Ezt a következő levélben tudatták Kovács Lászlóval, a Bányai Dolgozók Szakszervezetének főtítkárával. (Részlet a levélből.)

„Kedves Kovács Szaktárs!

Az Ózdi Kohászati Üzemek dolgozói nagy érdeklődéssel olvasták a hírt a jövőjükért aggódó uránbányászok augusztus 30-ára tervezett felvonulásáról, majd a Bányai Dolgozók Szakszervezete Központi Vezetőségének támogató kiállításáról. Vállalatunk főbizalmi-testülete július 21-ei ülésén úgy döntött, hogy szolidaritást vállal a tervezett demonstráció mellett. Szolidaritásunk alapja — a bányász-kohász testvériségen túl — az ózdi dolgozók gondjának azonossága is.

Véleményünk szerint, a szakszervezeti mozgalomnak nem lehet megérteni azt, hogy szorgalmas, kemény munkával becsületet szerzett dolgozók jövője bizonytalanná váljon, családok ezrei éljenek kilátástalanságban, hogy mi lesz a megélhetésükkel, hogyan nevelik fel gyermekeiket.

Tisztelt Kovács Szaktárs!

Az ózdi munkások előtt is nyílt, határozott, őszinte magatartása által vált mértéte. Ma a mozgalomnak, a bányász dolgozóknak nagy szükségük van ilyen vezetőkre. Nehéz munkájában továbbra is legyen következetes, és őszinte szívvel kívánjuk, hogy mindez párosuljon erővel, egészséggel.

Szaktársi üdvözléssel
a vállalat főbizalmi-testülete nevében:
Kovács Ferenc vszb-títkár”

Bányásznapi előzetes

Kiket látunk, hallunk a 39. bányásznapon?

Amint azt a legutóbbi számunkban már megírtuk, az idei bányásznapi szervezői alapelvként azt fogalmazták meg, hogy a felhalmozódott problémák ellenére sem lehet ez az ünnep szürkébb, üresebb, alacsonyabb színvonalú, mint amit dolgozóink és Pécs városa, Baranya megye évek óta megszokott. Úgy gondoljuk, hogy ezt jelzik a különböző helyszíneken beszédet mondók, a fellépő művészek, együttesek.

A politikai rendezvényeken beszédet mond Horváth Ferenc ipari miniszter és Varga Mihály vezérigazgató. Verset mondanak: Héjja Sándor és Moravec Levente, a Pécsi Nemzeti Színház színművészei. A Népszabadság fórumára érkező országos vezetők név-

sorát lapzártáig nem kaptuk meg, de következő számunkban, s a falragaszokon remélhetőleg erről is tájékoztatást adhatunk.

A fellépő együttesek: A Mecseki Szénbányák Kodály-kórusa, a Mecseki Ércbányászati Vállalat és a Mecseki Szénbányák koncert fúvószenekara, a Belügyminisztérium Duna Művészegyüttese, a Hercegszőlősi Néptáncgyűttes, a pécsi Tranzit együttes, mely zenés irodalmi műsorral szórakoztatja a gyerekeket, a BI-BA-BO bábegyűttes és a Ságvári Endre Művelődési Ház Quadró Modern tánc csoportja.

Művészek, akik zenével, táncsal, tréfával és nótákkal szórakoztatják az ünnepelőket: Detre Annamária Budapestről, Unger Pál-

ma, Dévényi Ildikó, N. Szabó Sándor, Moravec Levente, Witte Gábor, a Pécsi Nemzeti Színház művészei.

A sportrendezvényeken szerepelnek az Ércbányász és a Komlói Bányász öregfiúk labdarúgói, a színészek—újságírók labdarúgó csapatai, a rádióirányítású autómódellek ausztriai, NDK-beli, orosházi, kaposvári, budapesti, debreceni kezelői, köztük természetesen az Ércbányász MHSZ Modellező Klub tagjai, a kispályás labdarúgás és a kosárlabda férfi csapatai, jugoszláv és magyar ejtőernyősök, az MHSZ Hólabaló Klubja.

Nem szűkölködünk tehát látni-, hallani-, izgulnivalóban az ez évi bányásznapon sem.

A trafikról, a biztos jövőről meg a puskáról

(Folytatás a 3. oldalról)

Nem azért jöttem ide, annak idején, hogy most meg attól fájduljon meg a fejem, mi lesz velem. Tesz valaki az érdekünkben? Mi van azokkal a levelekkel, amiket Grósz Károlynak, Németh Miklósnak meg még jó pár nagyembernek elküldött a vállalat? Válaszoltak egyáltalán?

— Maga szerint trafik ez a vállalat — vág a kérdések közé Timotity Zoltán aknász —, hogy csak úgy be lehessen zárni? Redőny le, lakat rá, pofa be, aztán majd boldogulsz kishaver?

— De tényleg — mondja nyugodtabb hangon —, nagyon keveset tudunk, várjuk a szeptemberi kormánydöntést. Várok én például még azért is, hogy megvehetem-e azt a szekrényt, amit kinéztem, vagy sem. Uyanis, mi van akkor, ha megveszem, a vállalatot felszámolják, engem elküldenek, s annyi pénzem sem marad, hogy a részlet 20 százalékos kamatát kifizessem. Röviden tehát, ebben a bizonytalanságban még hóbölgölni sem tudunk, csak várni csendes.

— Csak az utcára ne kerüljünk, legalább is máról holnapra ne — mondja Tiber András csillés —, mert az indulatok akkor elszabadulnak. Én például akkor a raktárban szerszám helyett puskát fogok kérni. Azért, mert becsaptak. Idehívtak, munkát ígértek, s mire egyenesbe jönnék...

— Hát ez az — szól közbe a körletvezető —, most is újsághirdetéssel csalogatjuk vajvégre az embereket, mert, hogy itt van jövő. Egy frászt! Ha itt van, akkor hol az a hely ahol nincs? Szerintem, nem ferdog ez a jövőt ígérő csalogatás. Majd akkor igen, ha szeptemberben úgy dönt a kormány, maradunk. Na, de addig, mire ez a nagy bizakodósi?

Yeress

Yeress Tamás

Elsődleges cél a szakmunkások megtartása

(Folytatás a 2. oldalról)

általában jó, hogyha tizből egy összejön. Mi már tíznél többel vagyunk tárgyalásban, s bízunk abban, hogy lesz megrendelésünk.

— E törekvés elsődleges célja az, hogy a szakmunkásainkat, akik ezeken a területeken dolgoznak, megtartsuk, és bármilyen döntés születne a vállalatról, akkor is hosszútávon tudjunk nekik munkát biztosítani.

— A nyugati megrendelések másik jellemzője, hogy igen nagy szériákról van szó, amit általában a Baranyában tevékenykedő gépipari termelőegységek egyedül nem tudnak kielégíteni. Ezért tárgyalásainknak jelentős része kooperációban történik.

— Ezek közül a Mecseki Szénbányák Vállalat Kom-

lói gépüzemével együtt mintegy 4800 tonna acél-szerkezet gyártásáról tárgyalunk Izraellel. Igen komoly, több ezer óra kapacitású gépjáratási kooperációról tárgyalunk az ÉPGÉP-pel, szintén nyugati piacra. Ugyancsak mintegy 15 millió forint értékű üzletről tárgyalunk, 1990-től kezdődően, szintén kooperációs elképzeléssel a Bázis Építőipari Vállalattal, olasz exportra.

— Úgy gondolom, ennyi elég annak megvilágítására, hogy komolyan tárgyalunk. Azok az apróbb megrendelések, amik csak a mi kapacitásunk lekötésére lennének elegendők, ugyancsak reményt keltezők, s várhatóan a MAN GHHC-vel folyó tárgyalásunk is eredményre vezet.

— Japán és dél-koreai kapcsolatainkról nem szolt,

pedig többen tudni vélik, vezetőink közül — drága pénzért — ide is elutaztak. A rosszindulatú megjegyzések szerint — a reménytelen üzletkötést tudva — kikapcsolódnak.

— Üzletkötés, előzetes tárgyalások miatt senki, sehoval nem utazott el Japánba, Dél-Koreába sem, s innen sincsenek is üzleti ajánlataink. Amit a vállalatnál folyosói pletykaszinten beszélnek az emberek, tulajdonképpen nem lép meg. E fenti két példához még annyit, hogy nagyon nehezen hozhatók össze ezek az üzleti kapcsolatok. Pontosan ezért a felkészültségünkhöz jobban illeszhető partneri kapcsolatokat keresünk — mondotta befejezésül Kovács László.

A baj a „közös kalapban” van?

A tili-toli fuvar drága

A Szolgáltató üzem nem ad rakodót

A Garancia szállít olcsóbban

A mikor gondokkal küzd egy vállalat, minden forintba szükség van, s minden elszalasztott forintot hozó tevékenység tovább dagasztja a bajt. Nagyon egyszerűen talán így summázható az „odafigyelő” gazdálkodás. Pontosan ezért tűnt első nekifutásra érthetetlennek az, hogy amíg az egyik üzemben van szabad kapacitás fuvarok végzésére, addig egy másikban külső cégtől fogadnak fuvarvállalókat. Jóllehet a cél az lenne, hogy a szabad kapacitással rendelkező üzem ne csak a társüzemek fuvarjait lássa el, hanem kifelé is végezzen szállítást. Akkor legalább a fuvardíj is a közös kalapban maradna. Vagy a baj pont a közös kalap?

— Amikor a Szolgáltató üzemben fuvarok hiányában porosodnak gépkocsik, az Anyag- és áruforgalmi főosztály miért fuvaroztat külső céggel, a Garancia Szövetkezettel?

— A főosztály anyagellátására összesen 12 gépkocsit használunk — válaszol Koszorús Pál kereskedelmi igazgató —, ebből hetet a Szolgáltató üzem biztosít, ötöt pedig a Garanciától bérlünk. A szövetkezeti gépkocsik egy része speciális feladatokat lát el, így például a robbanóanyagot szállítja egy gépkocsi, ipari gázterítést végez egy másik és Budapesten van egy harmadik. Így tulajdonképpen rendszeres szállításra, anyagterítésre két garanciás gépkocsit használunk. E gépkocsik előnye a szolgáltatókéval szemben az, hogy rakodót is biztosít a szövetkezet. A Szolgáltató nem ad rakodót, a saját embereinkkel kellene megoldani a feladatot, a főosztály azonban az évek során fizikai állományát jelentősen csökkentette. Így, figyelembe véve, hogy a garanciás gépkocsik 8–10 százalékkal olcsóbbak is, mint a Szolgáltató üzemiek és, ha figyelembe vesszük azt is, hogy le tudunk építeni öt segéd munkást, mert a bérelt gépkocsik rakodóval vannak, akkor mindenképpen előnyösebb a főosztálynak és a vállalatnak a külső gépkocsik igénybevétele.

— Jól értem, a Szolgáltató üzemi gépkocsik pilótával drágábbak, mint a Garancia pilótával, rakodóval „felszerelt” járművei?

— Igen! Összességében feltehetően a költségkülönbség abból adódik, hogy a Garanciának kisebbek az általános költségei. Könnyen lehet az, hogy a kis költségkülönbség (8–10 százalék) abból adódik, hogy a szövetkezeti gépkocsik kedvezőbb utakat bonyolítanak le, hiszen a hosszabb utakon a viszonylagos költségfordítás kisebb. Meg kell, hogy mondjam, több ilyen bérelt gépkocsink volt, de leépítésre kerültek.

Részben jobb szervezéssel sikerült biztosítani a munkaidő jobb kihasználását, a munkaidőben történő több futtatását a gépkocsiknak. Részben a fuvarigény is csökkent.

— Jó az nekünk, hogy drágább a saját, ugyanakkor olcsóbb az idegen? Szigorúan a fuvarra értem ezt.

— Hm — töpreng egy pillanatra az igazgató, majd kimondja: — Biztosan nem. Ennek ellenére nem tervezük a garanciás fuvarok növelését, de, hát a Szolgáltató üzem költségeinek csökkentését mindenképpen meg kellene oldani. Nálunk az egyik komoly probléma — amennyire legalább is én tudom — az, hogy éppen a kistávolságú üzemi fuvaroztatások miatt a gépkocsik teljesített kilométerei igen alacsonyak. Összehasonlításképpen a garanciás gépkocsik háromszor-négyszer annyit futnak egy adott időegység alatt, mint a saját vállalati gépkocsijaink. Ami költségekben nyilván jelentkezik.

— Mi a véleménye az elhangzottakról Bányik Jenőnek, a Szolgáltató üzem igazgatójának?

— A Garanciának ez a néhány kocsija, ami itt dolgozik, azokat a fuvarokat végzi, ahol jobb az egy gépkocsira eső kilométerteljesítmény. A Garanciának előnye velünk szemben az is, hogy kocsijait nemcsak vállalati fuvarokra, hanem más külső fuvarokra is felhasználja. Ebből adódik, hogy a gépkocsik kihasználtsága lényegesen jobb, mint a miénk, s így alakul ki a költségkülönbség. De, ha az egész anyagosztályi fuvarfeladatot, az üzemek közötti tingli-tangli fordulókat is ők végeznék — azt amit mi látunk el —, akkor nem lenne különbség a költségben. Sőt, azt mondom, a vállalat gépkocsiparkja lényegesen gazdaságosabb kocsikból áll, mint a szövetkezet ZIL-jei.

— Nem kívánok nézetek ütköztetni. Egy tény, aki olcsóbban fuvaroz az vigye. Ha a Garancia olcsóbb, akkor fuvarozzanak ők. A mi dolgunk az, hogy

keressük azt a megoldást, hogy a mi gépkocsijainkkal mi lesz.

— Ezek szerint az üzem gépkocsiparkja kihasznál?

— Nem kihasznál, de akkor sem lenne az, ha a két garanciás gépkocsi nem lenne itt.

— Nincs arra lehetőség, hogy ezeket a gépkocsikat mi kihasználjuk?

— Ebben a rendszerben, így nincsen. Tudniillik a fő probléma az, hogy az anyagosztályon, a bányauzemekben raktári nyitvatartási idő van. Sem előtte, sem utána anyagot nem adnak ki, nem vesznek be. Két órákor csöngetnek a raktárosnak, a gépkocsiknak el kell menni. Az anyagosztályos gépkocsik így általában fél kettőkor már itt dekkolnak a telephelyen.

— Külső cégeknek mi nem vállalunk szállítást?

— Dehogynem, hát azt csináljuk. Az éves árbevételünk az elmúlt évben is másfél millió forint volt külső fuvarozásból. Ebben az évben ez várhatóan több lesz, mert lényegesen aktívabban tevékenykedünk. Meg kell azonban mondanom, hogy rendkívül feltett már a fuvarpiac. Mi csak speciális területeken lehetünk versenyképesek. Két mázsa cementet mi gazdaságosan elfuvarozni nem tudunk a hattonás KAMAZ-zal. De, ha cserepet kell hozni pótkocsis teherautóval Békéscsabáról, nehezen versenyeznek velünk, mert, ha kell a nagyméretű pótkocsira felpakoljuk az egész gyárat.

— A gépkocsiszállítási üzemegység veszteséges, vagy nyereséges vállalkozás? Teher az üzem nyakán, vagy hoz is valamit a konyhára?

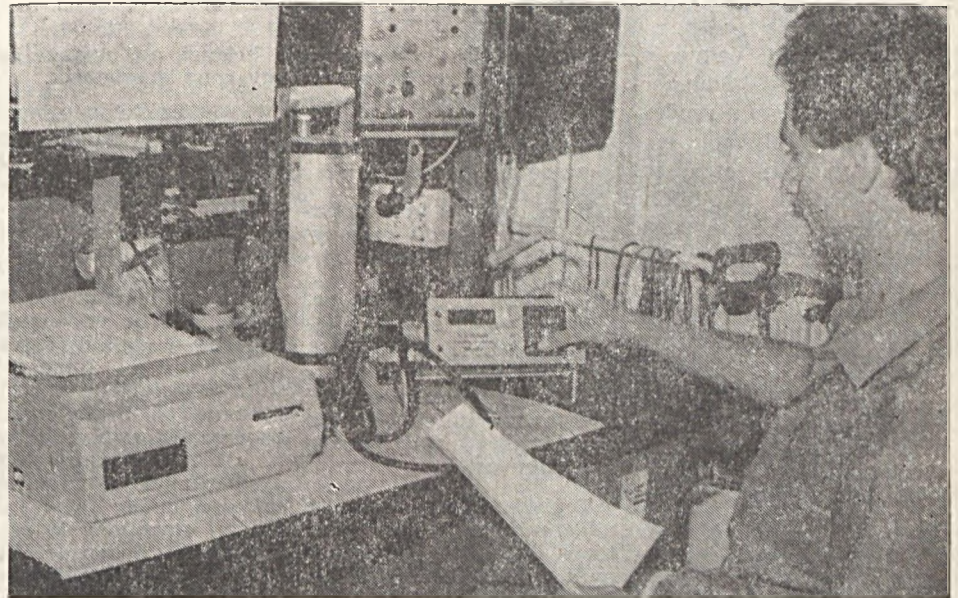
— Erre nem tudok válaszolni, mert nem tudom, hogy mi a nyereséges, mi a veszteséges a vállalatnál. Egyet tudok mondani: a tervezett költségeknél lényegesen olcsóbban dolgoztunk az első fél évben, pontosan 3,5 millió forinttal. Ha ezt úgy veszem, akkor ez nyereség, de a szó klasszikus értelmében ez nem az, hanem költségcsökkentés. Azaz a vállalat költségei ennyivel csökkentek — mondotta végezetül az üzemigazgató.

Ha jól értettem a lényegét, ennyivel több pénz maradt a közös kalapban, no, meg az a másfél millió forint is odavándorolt, ami a külső fuvarozás árbevétele. Sőt, ha jól gondolom végig, a közös kalapban az is bentmaradt, ami a szolgáltatók és a garanciások közötti 8–10 százalékos költségkülönbséget alkotja. Úgy, hogy nem is bosszantó így a tétel.

Itt a piros, hol a piros!? Ott a piros, itt a piros!?

Veress T.

A műszergyártás bizakodó

A jobboldali műszer a műszergyártás különdíjas terméke, mely díjat a 12. Pécsi Ipari Vásáron nyert el. Fotó: Csöndör

Üröm is vegyül az örömben

Új utakon a talponmaradásért

A Pécsi Ipari Vásáron rendszeresen részt vesz a Kutató-fejlesztő üzem. Idén az egyik műszerük, a négycsatornás, hordozható spektrométer különdíjat kapott, annak elismeréseként, hogy korszerű felépítésű, processzorvezérlésű, tulajdonképpen számítástechnikai jellegű adatfeldolgozással rendelkezik és olyan mérés technikai előnyökkel, ami korszerűnek mondható.

— A díj erkölcsi elismerése munkánknak, ugyanakkor jelenlegi helyzetünkben úgy érezzük — mondja Nemeskéri Péter fejlesztő mérnök, az automatika-elektronika üzemegység vezetője —, hogy az ilyen díjak nem sokat segítenek azon az értékelésünkön, ami a helyzetünkkel kapcsolatos. A mindenki által ismert vállalati helyzetre gondolok.

— Ez év eleje óta, amióta tudjuk azt, hogy a nukleáris témában és a vállalathoz kötődő műszaki fejlesztésekben erőteljesebben kell a költségekkel takarékoskodnunk, fokozottabban foglalkozunk azzal, hogy milyen ipari tevékenységet lehetne folytatnunk, amiből bevétel származna. Eddig a fő tevékenységünk a nukleáris műszereknek a tervezése és gyártása volt. Azon a kezdeten alapulva, hogy a vállalatnak erre folyamatosan szüksége volt és e termékek előállítására akkor gazdaságosabb volt és nagyobb sorozatnagyságban készültek. Természetesen volt ezeknek a készülékeknek a nagyobb darabszámúban való előállítása és értékesítése.

— Az utóbbi években a nukleáris műszerekkel szemben támasztott kereslet csökkent, s ezért más termékekkel is foglalkozunk. Ez évben még fokozottabban mértékben kezdtük vizsgálni azokat a lehetőségeket, piacokat olyan termékekre, amiket elő is tudunk állítani. Ennek keretében, ami még nukleáris műszer ugyan, terveztünk egy háztartási sugázmérőt, ami iránt a csernobili baleset után meglehetősen

nagy érdeklődés mutatkozott.

— Egy olasz üzletember érdeklődésére pár hónap alatt kifejlesztettük a műszer egyszerűsített változatát, s ennek piaci bevezetését most reméljük.

— Ugyanakkor elsősorban Nyugat-Európában nagy élénkülés mutatkozik az egyéni műholdas televíziózás iránt, elkezdődik ezen a területen próbálkozásainkat egy antennát működtető lineáris motor kifejlesztésében és egy, a műholdakat pályájukon követni tudó állványnak a kifejlesztésében. Ehhez a témához feltehetően még társulni fog a paraboloid tükröknek az előállítás is. Tulajdonképpen azt mondhatjuk, hogy a műholdas televíziókészülék kültéri egységeiből az állványt, a működtető motort és a tükröt tudnánk gyártani és értékesíteni.

— Jelen pillanatban — úgy tűnik — a műszergyártás, az általa kifejlesztett és gyártott műszerekből önmagát eltartani nem tudná?

— Hát ezt a kérdést így pontosan megválaszolni nem tudom. A lényeg az, s ezt mondhatom, hogy ebben a pillanatban egyik napról a másikra nem tudná. Azonban, ha adva volna egy meghatározott felkészülési idő, akkor ezt megkísérelnénk. Hozzátenném, hogy ez nemcsak a gyártást érinti, hanem elsősorban a műszaki fejlesztésben ténykedőket. Ahol

még ebben az évben is a vállalati fejlesztési hányad jelentős, mind emellett a többi fejlesztésnek is az alapját a műszaki fejlesztési terv adja. Tehát a költségkeretet is biztosítja. Ennélfogva, ha azon az alapon néznénk elsősorban a műszeres műszaki fejlesztésnek a helyzetét, hogy a gyártott termékeknél képződő műszaki fejlesztési

hányadból kellene megélni egyik napról a másikra, az komoly nehézséget jelentene. A gyártói vonalon ez másként jelentkezik, ott az eladott termék bevételeiből kellene megélni. Jelentős gond keletkezne abban az esetben, hogyha a vállalat műszaki fejlesztési költségkerete számottevően csökkentene.

— E gondok fokozódnak-e januárban a Szolgáltató üzemhez kerüléssel, avagy az igazi gond Önökre is szeptemberben leselkedik?

— A legnagyobb gondot az okozza, hogyha nyilvánvalóvá válik, a vállalat főtevékenységét egy meghatározott időn belül be kell szüntetni. Akkor a vállalatnál már nem képződik műszaki fejlesztési hányad, és nem lehet foglalkozni a vállalati célú műszaki fejlesztésekkel. Azt megválaszolni pontosan nem tudom, hogy milyen változások lesznek a Szolgáltató üzemhez csatlakozásunkat követően. Pillanatnyilag a helyzetünkkel kapcsolatos felmérések folynak, tehát azt, hogy pontosan mi lesz a jövő évben a feladatunk, nem tudjuk. Valószínű, hogy egyre inkább az üzleti jellegű fejlesztések kerülnek előtérbe, itt is elsősorban a gyorsabb piaci realizálást lehetővé tevő termékek kifejlesztése.

— Hogyan itéli meg a műszergyártást, meg tudna állni a saját lábán?

— Azt lehet mondani, legnagyobb esélye — bizonyos feltételekkel, igaz — ennek a társaságnak van az urántól független életre. Ez el is várható. Amennyiben viszont az ideai fejlesztésekben nem lesznek komoly üzleti sikerek, akkor komoly gondot jelenthet a jövő évi önelntartás is. Sajnos ez a helyzet — mondotta végezetül Nemeskéri Péter üzemegységvezető.

V. T.

Profi, vagy amatőr?

Kétség kívül nagyszerű dolog, hogy a Szakszervezeti Sportnapok rendezvénytörzsa oly sok embernek nyújt módot a szabadidő hasznos eltöltésére, sportolásra, versenyzésre. Ennek ellenére úgy érzem, a versenykiírás meglehetősen óvatos és magán hordozza a magyar sportéletre oly jellemző „túlbecsült szabályozást”, ami nem épp a legjobban szolgálja a sport ügyét. Inkább csak arra jó, hogy ha már nem sportolunk, legalább jó nagyokat vitatkozzunk rajta.

Mire is gondolok? Az SSN '89 versenykiírásában a következő „túlbecsült szabályozás” éktelenkedik. „A verseny résztvevői: Azok az amatőr sportolók, akik az illetékes sportági szövetségek által rendezett versenyeken igazolt versenyzőként 1987. szeptember elseje óta nem vettek részt.”

Magyarán, a Szakszervezeti Sportnapokat amatőröknek rendezik. Nahát ez nagyszerű! Azt hiszem, frászt is kapna a közönséges tömegsportos földi halandó, ha mondjuk egy, majd kétféle válogatott kézilabdázó lendületből leadott bombái elől volna lénytelen elrántani a végtagjait, vagy egy robotosztus alkatú NB I-es középhátvédvel fejelné össze.

Megjegyzem, nem könnyű a profi sportoló élete és nem valószínű, hogy a napi két kemény(?) edzés között álmai netovábbja egy SSN '89 kupameccs lenne.

Másrészt, tegyük fel, valaki tavaly még NB II-es focista volt, nem is profi (mert ebben az osztályban már nem mindenki az), idén azonban már nem játszik bajnoki meccset. Mitévő legyen? Menjén a gyerekek közé valamelyik dühöngőbe, vagy növeszzen álszolajlt és alnéven kapcsolódjon be a tömegsport-

mozgalomba, valamelyik üzemi csapat oszlopos tagjaként? Esetleg most, hogy felhagyott a rendszeres sportolással, hagyjon fel a kevésbé rendszeresrel is?

Ki a profi és ki az amatőr? Ki az igazolt versenyző és ki nem? Igazolt versenyző nyilván az, aki egyesületi tagsággal rendelkezik. Például, aki tagja valamely horgászegyesületnek, ám akkor felmerül a kérdés, a Szakszervezeti Sportnapok július 8-ai horgászdöntőjét orvhorgászoknak szervezték?

Teniszben és sakkbán a világ minden táján egyre több helyütt rendeznek nyílt versenyeket. Itt a legutóbb amatőr is — ha a sors úgy hozza — megmérkőzhet világhírességekkel, nemzetközi klasszissal, a legprofibbakkal.

Igen ám, csak teniszben van külön profi és külön amatőr ranglista. A sakkbán nem ilyen szerencsés

a helyzet, ott ugyanis csak egy ranglista létezik.

Következésképpen, mondjuk a megyei amatőr ranglistát vezető teniszező, aki naponta edz, nyaranta versenyről versenyre utazik és játéktudása révén még a legnevesebb magyar profi versenyzők életét is megkeserítheti néhány játszmában, a nyílt versenyeken kedvére hódolhat szenvedélyének a tömegsport szintjén is. Nem nevezhet viszont a Szakszervezeti Sportnapok sakkversenyére az a legalacsonyabb — negyedosztályú — minősítésű sakkozó, amely tagja valamely egyesületnek, és az utóbbi két évben legalább egyszer asztalhoz ült csapatbajnoki mérkőzésen a sakk-kör ki tudja hanyad osztályában szereplő tartalék csapatának utolsó tábláján.

A dolog szerintem, enyhén szólva furcsa, talán kicsit „túlbecsült szabályozott”.

Nógrádi Gábor

Aladdin és a csodasámfá

Az „állagmegőrzés” érdekében célszerű a cipőt gondos alaposítással és kellő rendszerességgel kisámfázni, különösen, ha új, netán egy parányit szoros lábberlőről van szó. Komoly gond akkor van, ha a cipő olyanra szűk, hogy már a sámfá sem segíthet. Márpedig szép hazánk a szorító cipők országá. Sokat tudnának erről mesélni az állandó anyagi gondokkal küszködő sportegyesületek, vagy a már-már mezítláb járó szakosztályok is.

Korábban könnyű volt orvosolni a szorító cipők gondját az Aladdin SE-nél is. Ha elfogyott a pénz, az egyesület vezetői csak megdörzsölték könnyező szemüket, és a bázisvállalatok rögvest a zsebükbe nyúltak. Előkerült a csodasámfá — a Bartók Béla képmásaival díszített, zöldes színben pompázó papírkötésű — amely aztán a szűk cipőt kényelmes lábbelivé tágitotta.

Ma már a bázisvállalatok lábát spanyolcsizma szorítja, így aztán az egyesületek új szponzorok után rohangálnak. Persze, támogatót nem könnyű találni széles e hazában, hisz felelőtlenség volna azt állítani, hogy a Kárpát-medence ma a jól prosperáló, nyereséges vállalatoktól hemzseg.

Csodasámfáról ma már álmodni sem lehet, holott az egyesületeket a növekvő költségek miatt — még ha nem is mondható, hogy nagy lábon élnek — mindjobban szorítja a cipő. Mi is ilyenkor a teendő? Hát, ha minden áron cipőben akarunk járni, akkor két eset lehetséges. Vagy levágjuk a kisujjunkt — mert ugye legjobban ott szorít a cipő —, vagy felhajtjuk a lábbeli orrát. Ez utóbbi esetben ugyan valamennyi lábujjunk a csillagos égre kandikál, de legalább amíg teljesen el nem fagnak — nincsen szükség amputálásra.

Bevett magyar szokás szerint így kerülnek a nagy egyesületek kis szakosztályai lapátra. Mert ugyebár aki a kicsit nem becsüli, az csak a nagyot érdemli.

Szponzorok pedig továbbra is kerestetnek. Különkülön a lábujjaknak is. De ezek kinek kellene? Igaz, hogy az éves költségvetésük csak apróka töredéke a nagy szakosztályokénak, jóval kevesebb támogatásból is megélik, esetenként még jobb eredményeket is produkálnak, de ki figyel oda rájuk? Még, ha fociznának, vagy kézilabdáznának!

A csodasámfák kora lejárt, a szponzorálás pedig folyik — bevett magyar szokás szerint — továbbra is egy kaptafára.

N. G.

Bányásznapi villámturnák

Immár hagyomány, hogy a nyári holtsezont követően, bányásznapi táján, ismét megpezdül a sportélet vállalatunknál. Ilyenkor aztán sorra benépesülnek a nyári hónapok alatt üresen ásitó sportlétesítmények, és vállalatunk dolgozói különböző villámturnákon mérik össze tudásukat, ügyességüket.

Ezek a rendezvények — amellet, hogy kiváló szórakozást, jó testedzési lehetőséget biztosítanak a résztvevőknek — felkészülési lehetőséget is adnak a különböző sportágakban — rövid nyári megszakítással — egész évben zajló vállalati bajnokságok őszi szezonjára.

Idén a sakkozók lesznek a legfrissebbek, akik már augusztus 29-én asztalhoz ülnek. Az immár hagyományos bányásznapi villámturnájukon bárki indulhat, aki 16 órakor a munkásszálló C épületének második emeleti sakktermébe ellátogat. Nevezni a helyszínen, Kádár Gábornál lehet. A svájci rendszerben lebonyolításra kerülő villámverseny nemcsak a legjobb egyéni versenyzők, de a legeredményesebben szereplő üzemi csapatok is értékes díjakat nyerhetnek.

Szeptember másodikán nyugem lesz a Ho Si Minh-parki salakpályákon, ahol reggel nyolctól a focisták rendeznek. A rendezők a tavalyi nagysikerű villámturna tapasztalatait alapul véve, ez alkalommal is sok résztvevőre számítanak annál is inkább, hisz nem csupán üzemi csapatok, de alkalmi baráti társulások is részt vehetnek a viadalon. Az előzetes tervezéseket a tömegsportbizottságra kell eljuttatni, de a szervezők rugalmasságát ismerve, nyilván azok is pályára léphetnek majd, akik csak a helyszínen jelzik indulási szándékukat.

Aki pedig nem kíván focizni, de szombat délelőtt

azért nézőként kilátogat a Ho Si Minh-parkba, az válasszhat a labdarúgás és a kézilabda között. A szomszédos kézilabda-stadionban ugyanis vállalatunk férfi női csapata játszik majd bemutató mérkőzést. A lányok a Zsolnay, a fiúk a Mecseki Szénbányák Vállalat Komló bányáüzemének csapata ellen lépnek majd pályára a délelőtt folyamán. A Ho Si Minh-parki gála résztvevőit remélhetőleg kegyeibe fogadja majd az időjárás is.

Viszont az esetleges eső miatt sem fájhat a fejük majd a kosárlabdázóknak. Ők ugyanis reggel nyolctól az 508-as szakmunkásképző intézet tornacsarnokában rendeznek. A tavaszi nagysikerű villámturna adta az ötletet, hogy a kosárlabdázás kedvelői bányásznapi is hódolhassanak szeretett sportáguknak, hisz az év elején közel félszázan vettek részt az egész délelőtt folyó csatározásban a palánkok alatt.

Triplázik-e a duó?

Vállalatunk nyolc dolgozója utazik Gyöngyösre az augusztus 18-án kezdődő országos bányász asztalitenisz-bajnokságra, amely versenyzőink számára kétség kívül az idej esztendő legjelentősebb erőpróbája lesz.

Legjobb pingpongozóink, akik egész éven át rendszeresen bizonyítanak a különböző városi és megyei szintű amatőr versenyeken is, ezúttal országos viadalon szeretnék folytatni azt a sikersorozatot, amely két évvel ezelőtt kezdődött, illetve folytatódott.

A nagy hírű méves elődök nyomdokaiba lépő dr. Bárány Imre, Uzsoky Viktor kettős ugyanis az elmúlt két alkalommal valamennyi ellenfelét legyőzve országos bajnoki címet szerzett a férfi csapatversenyen. A duó most triplázásra készül és jó szereplés várható a női együttseinktől is, akik, ha bajnoki címet eddig nem is szereztek, de rendszerint beverekszik magukat a legjobbak közé.

Ezúttal Dorogon dörögnek a fegyverek

Augusztus 25–27 között Dorogon rendezik meg az országos bányász lövész-bajnokságot. Az immár tizenharmadik alkalommal lebonyolításra kerülő versenyen remélhetőleg a várakozásnak megfelelően szerepelnek majd együtteseink, hisz Braditsék évek óta kiváló nyújtanak az országos döntőkön.

A tavalyin például — melynek rendezését egy lemondást követően az utolsó pillanatban a MÉV vállalta — a hazai pálya előnyét élvezve, ám az esélyesség terhét koloncként hordozva, férfi csapatunk aranyérmét szerzett. Egyéniben Bradits László ezüstérmes lett, míg Szigeti József az ötödik helyen végzett. Női csapatunk bronzérmes és Tarjányi Sándor né egyéniben szerzett negyedik helyezése is reményt ad arra, hogy az idej dorogi döntőn újabb méves sikerek születnek majd.

Könyvbörze

Augusztus 31–szeptember 1-jén 9–17 óráig a munkásszálló zsebszínpadán a szakszervezeti könyvtár ismét könyvbörzét rendez. Az érdeklődők ezúttal aránylag új, négy-öt éve megjelent kiadványokat vásárolhatnak kedvezményes áron.

A sok milliós veszteség jó dolog(?)

Újabb egyre gyakrabban kapom fel a fejem a televízióban hallottak nyomán, mind többször ver hol gazostában, hol meg alig a szívem egy-egy nyilatkozat olvastán. Legutóbb akkor tapasztaltam e tüneteket, amikor a Forma I-es Magyar Nagydíj előtti sajtótájékoztatójának híret hallgattam, olvastam sápadó arc-
cal.

Jól emlékszem, még a pálya építése előtti nyilatkozatokra, arra, hogy mennyire kell ez nekünk, e verseny több, mint aranybánya, ez az, ami kihívás majd minket az egyre mélyülő slamasztikából. Szóval, akkori szegénységünk ellenére megépült a Mogyoródi pálya, a csoda, ami dönteni fogja majd a valutahegyeket, gazdagok leszünk, az krucifix, egy ország virágzik majd fel végre, nemcsak a pályára kitelepülő lánggosszító. Hurrá, mondtam akkor én is, jóllehet a felét sem hittem el az egésznek. Örültem, persze, mivel a tévé elé ülve őszinte csodálója vagyok én is e versenyeknek.

Na, de más a szeretet és más az üzlet. Az előbbi egy igaz érzet, míg az utóbbi tele van szimplivel.

Nem csalódtam! A formulának ma is híve vagyok, de a pályaépítéssel, a nagy várható nyereséggel nem jöttem össze igazándiból a dolgok.

Július 25-én az utóbbi derült ki, igaz, magyar módra jól összegubancolva a már fentiekben említett sajtótájékoztatót.

Jó hírként tállalták azt, hogy a résztvevők fogadására minden készen áll, s már akár kezdődhetne is a verseny. Nem értem ma sem, mi ebben a hangsúlyo-

zott jó hír. Hát hogy a fészkes fenében kellene állni a fogadással? Mi az, hogy akár már kezdődhetne is a verseny? Feltehetően a pályának mindig olyan állapotban kell lennie, hogy a verseny előtt két héttel ez ne tűnhessen szenzációs hírnek. Egy focipálya is elemi funkcióját akkor tölti be, ha Józsi bácsi a fűnyíróját nem a mérkőzés félidőjében kezdi szélteben hosszában tologatni. Azaz, mindig lehessen focizni, s a Hungaroringen meg versenyezni.

A jó hír után jött a rossz, igaz nem úgy tállalták. Sőt, kifejezetten csodálatosnak állítva be a bajokat, hogy a hülye is épelméjűvé váljon tőle. És fordítva.

Idén már közel 60 milliós veszteséget jelent a verseny — kapaszkodjanak —, de ennek ellenére jól jár az ország népe a futammal. Mondták. Én meg azt, hogy van erre egy durva példám. Kanálos Zebulon ugyan leszúrta a Mari nént, de nem baj, ez kész haszon, mert Zebulont 15 évre így kivonják a forgalomból. Jól jár az ország népe, s nyugodtan alhat évekig a többi Mari néni.

Arról is szóltak a szakemberek, hogy a pénzühiány enyhítésére 20 millió forintot átirányítottak az idegenforgalmi alapból a verseny megsegítésére. Mindezek betetőzéséként azt javasolták, hogy a verseny ideje alatt ötven százalékkal emeljék fel a budapesti szállodaárakat. Mert ugye, ha egy üzlet nálunk beindul... Meg hát a szállodai szobák is köztudottan az átlag magyarnak csuda olcsók. Annyira legalábbis, amennyire gazdaságilag jó bizniss nekünk a Forma I.

Veress Tamás

Reményi hírek

Nyugállományba került: Pál József fürdőkezelő (III. sz. bányáüzem), Vidák György föld alatti mozdonyvezető, Nyári Gyula szállítógépész (IV. sz. bányáüzem), Gelencsér László fürdőkezelő, Orsi Bálint fürdőkezelő (V. sz. bányáüzem), Fenyvesi Lajos gépkezelő, Orsós Sándor gépkezelő, Surányi Sándor portás, Schnell János lakatos (Ércdúsító üzem), Kutván Lajos fűrómester (Kutatómélyfúró üzem), Marinov Dezső biztonságtechnikai előadó, Szalai János erőgépkész, Zárai György anyagkiadó, Kovács Ádám segédmunkás, Laklia László betanított munkás, Illés Ferenc gépkocsivezető (Szolgáltató üzem).

Nyugállományba került dolgozóinknak ezúton is megköszönjük vállalatunknál végzett eredményes munkájukat, s nyugdíjas éveikhez kellemes pihenést és jó egészséget kívánunk.

Meghalt: Orsós János fűrómunkás (Kutatómélyfúró üzem).